

รายงานวิจัย

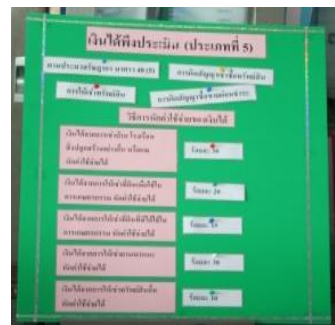
การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเรื่องการคำนวณภาษี

Development model with emphasis on student centered learning activities

in the personal income tax course focusing entitled tax calculations

นางพิชยา เรือนบุรี

ประเภทผลงานวิชาการ : งานวิจัย

เพื่อใช้สำหรับ : เสนอขอเลื่อนตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สาขาวิชาพัฒนศึกษา

พ.ศ. 2552

วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยจัดทำแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผล ของแผนจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD (4) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม (5) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักเรียน ระดับชั้น ปวช . สาขาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ภาคการศึกษา ที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 39 คน แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน โดยแบ่งกลุ่มตามความสามารถทางการเรียน อ่อน ปานกลาง และ เก่ง ทำการทดสอบก่อนเรียน และหลังจากนักเรียนได้เข้าร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิค STAD เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสอบถามความคิดเห็นของ ผู้เรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่า t – test ผลการวิจัยพบว่า (1) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยจัดทำแผนการเรียนรู้สอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ 80.90/87.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ (2) ดัชนีประสิทธิผล ของแผนจัดการเรียนรู้สอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าเท่ากับ 0.68 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 68 (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) (4) การจัดการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้เทคนิค STAD ทำให้ผู้เรียนมี พฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่เพิ่มขึ้นระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.52 (5) รวมทั้งนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัด กิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือที่ใช้เทคนิค STAD เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้ ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 สรุปว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเพิ่มขึ้น มีการให้ ความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในกลุ่มเป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนาน มีทักษะด้านการ คิดแก้ปัญหาและการทำงานเป็นกลุ่ม ส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม ดังนั้นผู้บริหารหรือครูผู้สอนควร สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้อย่างร่วมมือโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทาง การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ; ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ABSTRACT

The objective of this study were (1) to develop the result of using a student-centered instructional model in the personal income tax course focusing entitled tax calculations which is taught STAD cooperative learning technique on the standard of 80/80 (2) to identify the effectiveness index of the lesson plan using the cooperative learning approach with the STAD technique (3) to study the achievement of STAD Cooperative Learning Technique. (4) to study the group work behaviors (5) to study the opinions of students toward STAD learning activity management. The sample consisted of 39 Technical Certificate students of Computer field at Lampang Vocational Collage, studying in the first semester of 2009 academic year, derived by means of random group and one classroom. The students were divided into 8 group, 4- 5 persons per group using cluster sampling based on their learning achievements. The research instruments used in the study consisted of the lesson plans, the tax calculations learning achievements test, the observation form and the self evaluation form on group work behaviors, the questionnaire about the opinion of students. The statistics used in data analysis included mean, standard deviation, and t- test. The research results showed that instructional model of STAD cooperative learning technique in the personal income tax course focusing entitled tax calculations had an efficiency of 80.90/87.45, which was higher than the standard criterion 80/80. The effectiveness index of the lesson plan using the cooperative learning approach with the STAD technique was 0.68 which indicated an acceptable level. The experiment indicated that the student achievements in the post-test was higher than the pre-test, which was highly significant ($p < 0.01$). The instructional model was taught by STAD cooperative learning technique which enhancing the group work behaviors with the average of mean 4.52. In terms of satisfaction of the student towards on cooperative learning using STAD technique was found highest at mean score 4.30. The finding indicated that the organizing collaborative learning techniques using STAD help students participate more activities such as helping each other and cooperate within their group, thinking skills and problem solving work group very well. Teaching that learners are happy, have fun in learning, this will encourages the learners develop their social skills. Therefore, administrators or teachers would be support collaborative learning activities. The teaching and learning by focusing learners is important, this will results in the development of quality continuing education.

Key words : collaborative learning techniques using STAD ; personal income tax

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ ได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทิพวรรณ มานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีสมร ชูด้วง และ ดร. วิรติ อัมพันธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ นายปฏิเวธ พึ่งอุบล ผู้อำนวยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก นางธิดาพร คงนิม รองผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารทรัพยากร นายสุทัต ลีจินดา รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ นายวิทยา นาควิเชียร รองผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนาการศึกษา นางสาวพัชรมณ สุภชนานันท์ รองผู้อำนวยการ ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ครูพรทิพย์ สุวรรณเลิศ ครูสุภัทรา แต่วัฒนา ครูอุรา โกษาวัง ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง รวมทั้งคณะครูและเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มีส่วนช่วยสนับสนุนทางด้านกำลังใจในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัส สวิชา 2201- 2111 ในภาคการศึกษาที่ 1/2552 ซึ่งให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จนประสบความสำเร็จในการทดลองและสามารถเก็บรวบรวมได้อย่างลุล่วงจนเสร็จสมบูรณ์ นอกจากนี้ขอขอบคุณ นายเก่ง ปัญญาวงศ์ เจ้าหน้าที่งานแผนงบประมาณและข้อมูลสารสนเทศ (ศูนย์ข้อมูล) ที่ให้การช่วยเหลือโดยนำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์เล่มนี้ เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการเรียนการสอนทางด้านการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพอย่างกว้างขวางต่อไป

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ลูกสาวสุดที่รักทั้งสองคนคือ น้องกนกพร และ น้องแพรวพลอย ที่ให้กำลังใจอันอบอุ่น ซึ่งทั้งแรงบันดาลใจให้มีพลังกำลังใจอย่างเข้มแข็ง ตลอดระยะเวลาการทำผลงานวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมี จากการศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยขอโน้มนุชาพระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมทั้งให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ซึ่งก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าจนถึงปัจจุบัน

พิชชา เรือนบุรี

กุมภาพันธ์ 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ข)
กิตติกรรมประกาศ	(ค)
สารบัญตาราง	(ง)
สารบัญภาพ	(จ)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	7
แนวทางพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	14
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning)	16
เทคนิคจัดการเรียนรู้โดยแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD)	25
พฤติกรรมการทำงานของกลุ่ม	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	31
รูปแบบการศึกษาวิจัย	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพ	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	42
บทที่ 4 ผลการวิจัย	47
ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน	47
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนการสอน	50
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD	55
พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน	55
ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD	59
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิจัย	61
การอภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	69
ภาคผนวก ข แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	71
ภาคผนวก ค แบบประเมินการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจ	73
ภาคผนวก ง การทดสอบประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มทดลองภาคสนาม 30 คน	76
ภาคผนวก จ ประวัติผู้วิจัย	79

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไป (กลุ่มตัวอย่าง = 39 คน)	48
2	การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเรื่องการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (กลุ่มตัวอย่าง = 30 คน)	50
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมิน การทดสอบย่อยระหว่างเรียนและการประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	51
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ที่ได้จากการทำ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน	52
5	ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคลธรรมดา” โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD ตามเกณฑ์ 80/80	53
6	ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคล ธรรมดา” โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD	54
7	เปรียบเทียบความแตกต่างความรู้ก่อนและหลังเข้าเรียนวิชาภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา	55
8	พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (กลุ่มตัวอย่าง = 30 คน)	56
9	ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้ เทคนิค STAD เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา”	60
ตารางผนวกที่		
1	ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคลธรรมดา” โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD	77
2	ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคล ธรรมดา” โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD	78
3	ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคล ธรรมดา” โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD	78

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD	37
2	นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุมระดมสมองและแบ่งบทบาทหน้าที่การทำงาน	38
3	ครูชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้และทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงสู่หน่วยเรียนใหม่	39
4	การดำเนินการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	40
5	ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้	41

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

เป็นที่ทราบดีว่าปัญหาสำคัญของระบบการศึกษาไทย คือ สภาพในการจัดการเรียนการสอนทุกระดับยังขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี และไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการจัดการศึกษาส่วนใหญ่ยังคงยึดวิชาเป็นตัวตั้ง ครูถ่ายทอดเนื้อหา ผู้เรียนท่องจำเนื้อหา ซึ่งทำให้ก่อผลเสียหายหลายประการ เช่น ผู้เรียนคิดไม่เป็น ทำไม่เป็น ขาดปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เท่าทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งไม่สามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ตลอดชีวิต ประเวศ วะสี (2541) ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2543) กล่าวว่า การจัดการศึกษาของไทยยังไม่ตรงกับความต้องการของบุคคลสังคมและประเทศ นับว่าเป็นวิกฤติสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรง คือ ทำให้มีทุกข์เนื่องจากเนื้อหาที่เรียนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ต้องจำใจเรียนสิ่งที่ไกลตัว ต้องสร้างจินตนาการ ด้วยความยากลำบากและต้องท่องจำตลอดเวลา ขาดการเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากการเรียนมาใช้ปฏิบัติในการดำรงชีวิต ทำให้มีความสับสน มีเจตคติทางลบต่อการเรียนสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาต่อสังคม เช่นการฆ่าตัวตาย การเกรหนีโรงเรียนการสร้างปมเด่นในทางที่ผิดและติดยาเสพติด ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ รัฐจึงได้กำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษา เพื่อมุ่งให้คนไทยได้รับการพัฒนาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข พึ่งพาตนเองได้ มีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีศาสนาและวัฒนธรรม มีวิถีชีวิตที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมประชาคมไทยและประชาคมโลก ให้มีความสุข ข สร้างสังคมแห่งความรู้ สังคมคุณภาพ สังคมคุณธรรมสมานฉันท์และเอื้ออาทรบนพื้นฐานภูมิปัญญาไทยและสากล (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , 2543) ซึ่งเป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 22 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึด หลักให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเอง ได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติ อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้ง มาตรา 24 ยังได้กำหนดในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด

การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา
 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ปลูกฝัง
 ให้มีคุณธรรมจริยธรรมรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 แห่งชาติ , 2540) ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยมีพร้อม มต่อความเปลี่ยนแปลงของชุมชนสังคมท้องถิ่นและ
 สังคมโลก จากแนวนโยบายปฏิรูปการศึกษา ส่งผลทำให้วงการศึกษาระดับมีการเคลื่อนไหวที่จะ
 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปางซึ่งเป็น
 สถานศึกษาที่ดำเนินการจัดการเรียน การสอนทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับ
 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีปรัชญา การจัดการศึกษา คือ "คุณธรรมนำหน้า พัฒนา
 วิชาชีพ" โดยมีพันธกิจ ดังต่อไปนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ สามารถ
 ปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข 2) การให้บริการทางวิชาชีพ
 แก่สังคมและชุมชนอย่างมีคุณภาพและแพร่หลาย ทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสำหรับ
 สังคมไทยในอนาคต

จากประสบการณ์สอนของผู้วิจัย ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบการเรียนการสอนในรายวิชาภาษีเงิน
 ได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง นานกว่า 20 ปี พบว่าปัญหาสำคัญ
 ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่างการจัดการเรียนการสอนวิชานี้ คือ นักเรียนขาดความเข้าใจและไม่ตั้งใจ
 เรียนในเนื้อหาหน่วยเรียนรู้ “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ” โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่รับรู้
 วิชาไม่สามารถเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนได้ทันตามเวลาจำกัดที่กำหนดในชั้นเรียน ซึ่งส่งผลทำให้ไม่
 บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็น
 ถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน ทั้งของครูและนักเรียน
 กล่าวคือ ลดบทบาทของครูผู้สอน จากการเป็นผู้บอกเล่า อธิบาย บรรยาย สาธิต เป็นการวางแผนจัด
 กิจกรรมโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด
 การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและ
 กัน ซึ่งก่อให้เกิดพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งรู้จักแสวงหาความรู้ได้
 อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันจะส่งผลทำให้ประชาชนไทยซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ
 มีความพร้อม ที่จะรองรับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมและ
 เทคโนโลยีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยจัดทำแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้ให้มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD
4. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
5. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัด กิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) “เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ” หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นประเภทการ ทดลองขั้นพื้นฐาน (Pre- Experimental Research) แบบกลุ่มเดียวทำการทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (One Group Pretest – Protest Design) โดยมีขอบเขตดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับ ปวช. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง จำนวน 39 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

ขอบเขตเนื้อหา / เวลา ใช้เนื้อหาหน่วยการเรียน “เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้ ” โดยผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายต้องเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนอย่างครบถ้วนเต็มเวลาย่อยละ 100 รวมเวลาทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ช่วยทำให้กลุ่มนักเรียนที่รับรู้ว่าสามารถเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดในชั้นเรียน ซึ่งจะช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 หน่วยการเรียนรู้ “เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้”

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการเรียนการสอน (Teaching/Instructional Model) คือ แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี / หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ โดยทั่วไปแบบแผนการดำเนินการสอนดังกล่าวมักประกอบด้วย ทฤษฎี/หลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะอันจะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนด ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการ จัดและดำเนินการสอนอื่น ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นเดียวกัน ทิศนา แคมมณี (2545)

วิธีการสอน คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบ และขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเด่นหรือลักษณะเฉพาะที่ ขาดไม่ได้ของวิธีนั้น ๆ เช่น วิธีการสอนโดยให้การบรรยาย องค์ประกอบสำคัญของการบรรยายคือ เนื้อหาสาระที่จะบรรยาย และการบรรยาย และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการบรรยาย ทิศนา แคมมณี (2545)

วิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 เป็นรายวิชาที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปางได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับ ปวช . ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขา คอมพิวเตอร์ ใช้เวลาศึกษา 54 คาบเรียน ตลอด 18 สัปดาห์ เป็นวิชาทฤษฎีทั้ง 3 คาบเรียน แล้มีจำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต

รูปแบบการสอนแบบ การแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 ในภาคการศึกษาที่ 1/2552 มีหลักการดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ก่อนเรียนครูผู้สอนได้แจกใบความรู้ เรื่อง การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้ นักเรียนศึกษาอ่านล่วงหน้า 1 สัปดาห์

2. การบรรยายร่วมกับการใช้คำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดและตอบเพื่อสร้าง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน แต่ในระหว่างเรียนเมื่อครูผู้สอนบรรยายหรืออธิบาย ประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ จะไม่มีการจดเนื้อหาจากแผ่นใส /Power Point เหตุผลที่ไม่ให้ผู้เรียนจด เนื้อหา เนื่องจากต้องการให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจแนวคิดหรือหลักการคำนวณภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาให้ถ่องแท้

3. ครูผู้สอนได้สร้างกิจกรรมการเรียนการสอนในหน่วยเรียนที่ 6 เรื่อง การคำนวณภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดา ซึ่งประกอบด้วยแผนจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผน ได้แก่ 1) ประเภทของเงินได้ จำนวน 8 ประเภท 2) ค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ 3) การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ใช้เวลา ระหว่างเรียนสำหรับหน่วยเรียนที่ 6 จำนวน 3 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง จำแนกเป็น ระยะเวลาในการบรรยาย 3 ครั้ง รวม 3 ชั่วโมง ส่วนเหลือเป็นการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน จำนวน 3 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง

4. จัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย โดยครูผู้สอนจัดให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนผู้เรียนคละกัน คือ เก่ง: ปานกลาง: อ่อน (อัตรา 1 : 2 : 1) เพื่อมุ่งเน้นให้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้สามารถปฏิบัติคิดคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่าง ถูกต้อง นอกจากนี้เมื่อผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง ให้ครูผู้สอนสำรวจปัญหาที่ เกิดขึ้นเพื่อทำการชี้แนะพร้อมทั้งสรุปความรู้ที่ถูกต้องในประเด็นที่มีปัญหา

ประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน หน่วยเรียนที่ 6 เรื่อง การคำนวณภาษี เงินได้บุคคลธรรมดาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้รูปแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) หมายถึง ความสามารถของกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้เรียน ได้เกิดความรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังถึงระดับเกณฑ์ 80/80 ซึ่ง 80 ตัวแรก (E_1) คือ ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัด ใบบงาน การเล่นเกมของนักเรียน ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียน เมื่อได้ศึกษาเรียนรู้จากกิจกรรม การเรียนการสอนดังกล่าว

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าการประเมินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนตามวิธีของ กูดแมน เฟรทเซอร์และชไนเคอร์ โดยหลังจากที่นักเรียนเรียนด้วยกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) ที่ครูผู้สอนได้พัฒนาขึ้นมา นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละเท่าใด โดยการวัดด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำคะแนนทดสอบก่อนทำการทดลองและหลังทำการทดลองไปแทนในสูตรหาค่าดัชนีประสิทธิผล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) วัดได้จากคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรม หน่วยเรียนที่ 6 เรื่อง การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมทั้งการนำเสนอแนวทางการคิดคำนวณภาษี การอธิบายเพิ่มเติม และการแสดงวิธีคำนวณภาษีได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) หน่วยเรียนที่ 6 เรื่อง การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ครูผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทาง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยมีเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. แนวทางพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
3. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning)
4. เทคนิคจัดการเรียนรู้โดยแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD)
5. พฤติกรรมการทำงานของกลุ่ม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่ “เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ” หรือการจัดการเรียนการสอนที่ “เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ” มีความหมายตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ได้แก่ Student-Centered Learning, Student-Centered Education, Child-Centered Education, Learner-Centered Education, และ Student-Centered Classroom Management เป็นต้น ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกัน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ให้คำจำกัดความว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตเห มาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวน

การศึกษาด้วยตนเอง กระบวนการจัดการ กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจ กระบวนการทำงาน หรือกระบวนการอื่น ๆ โดยครูจัดกิจกรรม สถานการณ์ หรือกำหนดให้ผู้เรียนหาข้อมูลหรือความรู้ โดยใช้กระบวนการดังกล่าวเป็นเครื่องมือผลของการเรียนรู้ นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้รับรู้ข้อมูลที่ ต้องการแล้วยังมีความรู้เกี่ยวกับการใช้กระบวนการเหล่านี้ เพื่อหาข้อมูลหรือความรู้อื่น ๆ ได้ด้วยตนเองต่อไป ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และ วัชรินทร์ เสถียรยานนท์ (2545) กล่าวว่า ลักษณะของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่าง บุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดสาระที่จะเรียนรู้ ทำกิจกรรม และปฏิบัติจริง จนค้นพบข้อความรู้ และวิธีการปฏิบัติ ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องเลือกใช้รูปแบบการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนที่เหมาะสมหลากหลายประกอบกัน ไม่สามารถยึดถือเฉพาะรูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543) ได้กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมาย สาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดผล ประเมินผล ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

ธีระพัฒน์ ฤทธิทอง (2543) ได้เสนอว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการมุ่งเน้นประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนอย่างสูงสุด ซึ่งมีลักษณะการจัดการการเรียนรู้ที่สำคัญ 5 ลักษณะ คือ การเรียนรู้ที่มีความสุข การเรียนรู้จากการคิดและการปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบองค์รวม การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น การเรียนกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วีระ พลอยครบุรี (2542) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรคำนึงถึงลักษณะที่จำเป็นและสำคัญ 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมเน้นการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด มีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตได้

2. ด้านครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลการเน้นประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ การเคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิของผู้เรียน โดยมีการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด สามารถพิจารณาตามประเด็นต่าง ๆ ได้ 10 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการสร้างประสบการณ์และสิ่งต่าง ๆ ให้มีความหมายต่อตนเองจากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการคิดและแสวงหาความรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริงให้ผู้เรียนค้นพบข้อความรู้จากประสบการณ์ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดโอกาส จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งวิทยาการให้เอื้อต่อการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ขอบเขตเนื้อหาของการเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง คือ การฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การสร้างแรงจูงใจให้เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนกลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning : PL)

ประเด็นที่ 2 การเรียนรู้เรื่องของตนเอง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หมายถึง การเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงความสัม พันธ์ระหว่างร่างกายและจิตใจของตนเอง การรับรู้และตระหนักในตนเอง สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับค่านิยมที่ดีงาม ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียรพยายามในการทำความดีอย่างไม่ย่อท้อ การเสริมสร้างลักษณะนิสัย และสุนทรียภาพความดีงามในตนเอง การเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสภาวะแวดล้อม การตระหนักถึงคุณค่า และพัฒนาคุณภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน ขอบเขตเนื้อหา ได้แก่ การเรียนรู้เรื่องตนเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเรื่องศิลปวัฒนธรรมกลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง การฝึกปฏิบัติ (Learning by doing) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การฝึกทักษะกระบวนการคิด

ประเด็นที่ 3 การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต หมายถึง การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่สำคัญและจำเป็นดังต่อไปนี้ การรู้จักคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Thinking) มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) มีความตระหนักรู้ในตน (Self Awareness) มีความเห็นใจผู้อื่น (Empathy) มีความภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) รู้จักการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Interpersonal Communication) รู้จัก

ตัดสินใจและ แก้ปัญหา (Decision Making and Problem Solving) รู้จักการจัดการกับอารมณ์ และ ความเครียด (Coping with Emotion and Stress) ขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วยทักษะชีวิตที่สำคัญและ จำเป็นข้างต้น รวมทั้งการเรียนรู้เรื่อง เพศศึกษา การเลือกบริโภคสื่อ ยาเสพติด ศึกษาทักษะ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การเรียนรู้เรื่องความแตกต่าง ระหว่างเพศ การแก้ไขความขัดแย้งและ ความรุนแรงในครอบครัวและสังคมกลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การบูรณาการ (Integration) การฝึกปฏิบัติจริง การสาธิต (Demonstration) การฝึกฝนสมาธิ และ การปฏิบัติตามหลักศาสนา

2) การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ หมายถึง การเรียนรู้เพื่อค้นพบและ ใช้ศักยภาพของตนเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง รู้จักวิธีเลือกประกอบอาชีพ ที่สุจริต เหมาะสม สามารถพึ่งตนเอง และเลี้ยงตนเองได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพขอบเขตเนื้อหา ประกอบด้วยทักษะเกี่ยวกับการสร้างนิสัยรักการทำงาน มีความขยันหมั่นเพียรมีคุณธรรม 4 ประการ คือ ความอดทน ความซื่อสัตย์ รู้จักเสียสละ และความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหา รวมทั้งมีทักษะในการจัดการกลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วม การฝึกปฏิบัติจริง การสาธิต การทดลอง (Experimentation)

ประเด็นที่ 4 การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ หมายถึง การใช้ทักษะการคิดเพื่อค้นหาคำตอบในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัย ประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้สามารถเผชิญและผจญกับปัญหาและจัดการกับภาวะ ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ขอบเขตเนื้อหาของการเรียนรู้ที่ พัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาจากประสบการณ์และ การฝึกปฏิบัติโดยการสังเกต การเปรียบเทียบ ตั้งคำถาม แปลความหมาย ตีความ ขยายความอ้างอิง คาดคะเน การสรุป ความคิด สร้างสรรค์ และกระบวนการคิดวิเคราะห์กลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมการใช้กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม (Group Process) กระบวนการทางปัญญา

ประเด็นที่ 5 การเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ หมายถึง การเรียนรู้ที่มุ่งให้มีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ควบคู่กับการพัฒนาตนเอง ทางด้านจิตใจบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัยขอบเขตเนื้อหา คือ ความรู้ในศาสตร์ต่าง เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ตลอดจนการเรียนรู้เกี่ยวกับ มารยาท วิถีปฏิบัติตนทางกาย วาจา ใจ ความมีสติสัมปชัญญะ การมีคุณธรรมสำคัญ ความรัก ในเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาจิตใจ บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย กลยุทธ์ และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการ การฝึกปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ประเด็นที่ 6 การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย หมายถึง การเรียนรู้ในเรื่อง สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และการปฏิบัติตามหน้าที่ของตนการเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น โดยคำนึงถึง ความคิดเห็นและผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก ขอบเขตเนื้อหา คือ ความรู้ ความเข้าใจ ความศรัทธาในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ความรักและหวงแหนสิทธิเสรีภาพของตน การเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ความเป็น พลเมืองดี การรักษาประโยชน์ส่วนรวม กลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การฝึกปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ การเรียนจากสถานการณ์จำลอง

ประเด็นที่ 7 การเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในคุณค่าของความรู้ต่างๆที่ได้คิดค้นและสั่งสม ประสพการณ์ โดยภูมิปัญญาไทย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและสืบสานให้ยั่งยืน ตลอดจน เชื่อมโยงสู่เทคโนโลยีที่เหมาะสมแบบสากล ดังนั้นขอบเขตเนื้อหา เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรมและหัตถกรรม แพทย์แผนโบราณ ทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม ชุมชน ชุมชน สวัสดิการศิลปกรรม การจัดการองค์กร ภาษาและวรรณกรรม ศาสนาและ ประเพณี การศึกษา กีฬาและนันทนาการกลยุทธ์และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้จาก ครอบครัวยุคใหม่ ท้องถิ่น ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน การเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง การเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมกระบวนการวิเคราะห์

ประเด็นที่ 8 การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การศึกษารวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ สรุปผล เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา ขอบเขต เนื้อหา เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีวิจัยแบบต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กลยุทธ์และ เครื่องมือการวิจัยในสถานศึกษา เช่น ระบบบริหารของสถานศึกษาองค์ความรู้ เรื่องการวิจัยของ ผู้บริหารและครูอาจารย์ การสร้างแรงจูงใจ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน การประเมินคุณภาพ

ประเด็นที่ 9 การเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน หมายถึง การที่ครอบครัวชุมชน และสถานศึกษามีบทบาทร่วมกันในการจัด กระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้เรียนรู้ ได้อย่างเต็มตามศักยภาพขอบเขตเนื้อหา เกี่ยวข้องกับบทบาทของครอบครัว และ ชุมชนในการร่วมจัดทำหลักสูตร การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา การประเมินคุณภาพทาง การศึกษากลยุทธ์ และเครื่องมือที่สำคัญทำให้สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชน เช่น เทคนิค การบริหารอย่างมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ประเด็นที่ 10 การประเมินผลผู้เรียน หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณภาพ คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ อย่างไรขอบเขต เนื้อหา เกี่ยวข้องกับวิธีประเมินผล เครื่องมือในการประเมินผล องค์ความรู้ในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กลยุทธ์และเครื่องมือสำคัญในการประเมินผลผู้เรียน เช่น การประเมินผลตามสภาพจริง แฟ้มสะสมงาน การสังเกต การสัมภาษณ์ การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน

อย่างไรก็ตาม พงมาศ ขุมพลอย (2543) ได้กล่าวถึง การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาเด็กไทยให้เป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเป็นคนที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต การส่งเสริมให้เกิดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีหลักการมีจุดมุ่งหมายและมีวิธีดำเนินการที่ละเอียดชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวต้องสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีความสอดคล้องกับ หลักสูตรที่ใช้ อยู่ การจัดรูปแบบการเรียนการสอนควรยึดหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ นับตั้งแต่รากฐานความคิดจากปรัชญาการศึกษาจากแนวคิดความเชื่อของนักจิตวิทยาการ เรียนรู้กลุ่มต่าง ๆ จนถึงทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งแนวคิดต่าง ๆ ดังกล่าว ล้วนเป็นไปเพื่อสนองตอบต่อกระแสความต้องการในการพัฒนาคน อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคมให้มีคุณลักษณะ ที่สามารถดำรงตนอยู่ในสภาวะการของสังคมโลกใน แต่ละยุคสมัยได้อย่างมีความสุข

แนวคิดหลักในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วีระ พลอยครบุรี (2542) กล่าวถึงแนวคิดการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ .ศ.2542 ซึ่งได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษาของชาติไว้ในหมวดที่ 4 ตั้งแต่มาตรา 22 ถึง มาตรา 30 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน / ประสบการณ์การเรียนรู้ยึดหลัก เช่น ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
2. มุ่งปลูกฝังและสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน โดยเน้นความรู้ คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและบูรณาการความรู้ในเรื่องต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งการฝึกทักษะและกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ตนเองกับสังคม
 - 2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - 3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลป วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย
 - 4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา
 - 5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
3. กระบวนการเรียนรู้ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้
- 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
 - 2) ให้มีการฝึกทักษะและกระบวนการคิด การจัดการ
 - 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
 - 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน
 - 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการสอนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้
 - 6) ผู้เรียนและผู้สอนเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
 - 7) การเรียนรู้เกิดได้ทุกเวลา ทุกสถานที่
4. การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของรัฐ และสถานศึกษาดังนี้
- 1) รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ
 - 2) ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบ อาชีพตลอดจนการศึกษาต่อ
 - 3) ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม
 - 4) หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ต้องมีลักษณะหลากหลายเหมาะสมกับแต่ละระดับ
 - 5) ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

6) ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

5. การประเมินผลการเรียนรู้ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุถึงวิธีการประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา นอกจากนั้นการประเมิน ผู้เรียนยังต้องเกี่ยวข้องกับหลักการสำคัญคือ

- 1) ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินผู้เรียน
- 2) ใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรร โอกาสเข้าศึกษาต่อ
- 3) ใช้การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับผู้เรียน
- 4) มุ่งการประกันคุณภาพ โดยสถานศึกษาทำการประเมินผลภายในทุกปีและรายงานผลการประเมินต่อต้นสังกัดและสาธารณชน

5) สถานศึกษาได้รับการประเมินภายนอก อย่างน้อย 1 ครั้งทุก 5 ปี

สรุปว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์ให้เกิดแก่ผู้เรียนอย่างสูงสุด โดยครูผู้สอนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียน เพื่อให้สามารถค้นคว้าสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการเรียน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพเป็นคนเก่ง คนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

แนวทางพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2541) กล่าวว่า รูปแบบการสอนมีความหมาย 2 แนวทางใหญ่ๆ โดยแนวแรกมองว่ารูปแบบการสอนเป็นกิจกรรมหรือวิธีการสอน ส่วนแนวที่สองมองรูปแบบการสอนว่าเป็นโครงสร้างที่แสดงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการสอนที่จะนำมาใช้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลแก่นักเรียนตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

ดังนั้น รูปแบบการสอน จึงเป็นรูปแบบการสอนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งของการสอน ซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจัดกระทำด้วยเทคนิควิธีการอย่างหลากหลาย

เทคนิคที่ใช้ในการเรียนการสอน

การสอนเป็นกระบวนการที่ทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลให้บุคคลมีความเจริญงอกงามทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การสอนมีเทคนิควิธีการอย่างหลากหลายโดยแต่ละวิธีจะมีทั้ง ข้อดีและข้อจำกัด จึงไม่อาจสามารถกล่าวได้ว่าวิธีใดเป็นวิธีสอนที่ดีที่สุด ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องตัดสินใจเลือกใช้วิธีสอนตามความเหมาะสมกับเนื้อหา ระยะเวลาที่กำหนด และสภาพการเรียน การสอน รวมทั้งนำเทคนิคต่าง ๆ มากระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียน การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ก่อให้เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ทางด้านเทคนิควิธีการอย่างหลากหลาย ชูศรี สุวรรณโชติ (2544) ได้สรุปสาระสำคัญไว้ ดังนี้

1. เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Ticket Granting Ticket หรือ TGT) เป็นเทคนิคที่นำ ประโยชน์ของการแข่งขันมาช่วย โดยการทำกิจกรรมการแข่งขันที่เป็นลักษณะกลุ่ม ซึ่งมีสมาชิกประมาณกลุ่มละ 4-5 คน ที่มีผลการเรียน เพศ และอายุ แตกต่างกัน การทำกิจกรรมของกลุ่ม คือหลังจากที่ครูบทเรียนแต่ละบทแล้ว กลุ่มจะต้องเตรียมสมาชิกทุกคนของกลุ่ม เพื่อตอบคำถามของครูในวันต่อไป โดยนักเรียนในกลุ่มจะช่วยกันถามตอบตามเนื้อหาในเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ครูแจกให้ ในการแข่งขันครูจะให้นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับเดียวกันในแต่ละกลุ่มมาแข่งขันกัน คะแนนที่สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนทำได้ จะนำมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม เมื่อเสร็จการแข่งขันแต่ละครั้ง ครูจะทำตารางเพื่อประกาศผลคะแนนของแต่ละกลุ่ม และคะแนนของคนที่ได้คะแนนสูงสุด

2. เทคนิคการสอนแบบกลุ่มย่อย (Small-Group Teaching หรือ SGT) เป็นเทคนิคที่ทำให้ นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามอภิปรายในห้องเรียน และค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการร่วมกันในการเรียน นักเรียนจะเลือกหัวข้อที่ตนสนใจในบทเรียนแต่ละบท แล้วแบ่งกันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 2-6 คน แต่ละกลุ่มแบ่งหัวข้อย่อยให้สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบ ศึกษาและเตรียมอภิปรายเสนอต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียนในนามกลุ่มเพื่อในชั้น และครูจะ ประเมินผลงานของแต่ละกลุ่มย่อย จากโครงสร้างกิจกรรมรูปแบบนี้ นักเรียนจะมีอำนาจในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเองสูง การทำกิจกรรมในกลุ่ม ขึ้นต่อกันมาก แต่ยังไม่มียุทธวิธีในการให้คะแนนที่แน่นอน

3. เทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Team Achievement Division หรือ STAD) เป็นเทคนิคที่มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม มีการช่วยเหลือกันในลักษณะเพื่อนสอนเพื่อน ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มเป็นสำคัญ เทคนิคนี้สามารถนำมาใช้ในหลายๆวิชาเช่น คณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา โดยครูต้องปรับปรุงให้เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในแต่ละวิชา

4. เทคนิคการต่อบทเรียน (Jigsaw) เป็นเทคนิคที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเช่นเดียวกับ STAD โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมเช่นเดียวกัน ครูแบ่งเนื้อหาของเรื่องที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อย เท่าจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่ม และมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าหัวข้อเดียวกัน จะศึกษาบทเรียนหัวข้อนั้นร่วมกัน จากนั้นแต่ละคนกลับไปเข้ากลุ่มเดิมของตนเองเพื่ออธิบายหัวข้อที่ตนศึกษาให้เพื่อทุกคนฟัง และทำแบบฝึกหัด ซึ่งจะถามเรื่องราวเกี่ยวกับบทเรียนทั้งบทและให้คะแนนเป็นรายบุคคล จึงต้องอาศัยความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าแต่ละหัวข้อ และนำสิ่งที่ตนค้นคว้าได้มารวมกัน จึงได้เนื้อหาครบถ้วน มีการให้รางวัลแบบรายบุคคล จัดเป็นกิจกรรมที่สนองจุดมุ่งหมายของแต่ละคนมากกว่ากลุ่ม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning) เป็นวิธีการเรียนที่มีการจัดกลุ่มการทำงาน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มพูนแรงจูงใจทางการเรียน โดยการจัดสถานการณ์และบรรยากาศให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้านสติปัญญาหรือความถนัด และสมาชิกแต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเอง และของสมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน ความสำเร็จของกลุ่มพิจารณาจากความสำเร็จในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ทำให้นักเรียนที่เรียนเก่งได้รับการปลุกฝังให้มีความเสียสละในการดูแลรับผิดชอบสมาชิกในกลุ่ม ไม่เห็นแก่ตัว นักเรียนที่เรียนอ่อนก็จะได้รับการดูแลจากสมาชิกในกลุ่ม ทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ไม่รู้สึกโดดเดี่ยวและถูกทอดทิ้ง ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพที่เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะต่าง ๆ จากการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีหลายวิธี เช่น สอนแบบบรรยาย สอนแบบฝึกทักษะปฏิบัติ สอนแบบอภิปราย สอนแบบสัมมนา และสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้

Johnson, D.W. and Johnson, R.T. (1991) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ คือ การจัดเรียนการสอน โดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย มีการคละกันระหว่างผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันให้ทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกัน เพื่อให้กลุ่มของตนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

Slavin, Robert E (1995) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีสอนที่นำไปประยุกต์ใช้ได้หลายวิชาและหลายระดับชั้น โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยโดยทั่วไปมี สมาชิก 4 คนที่มีความสามารถแตกต่างกัน เป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน นักเรียนในกลุ่มที่เรียนและต้องรับผิดชอบงานกลุ่มร่วมกัน นักเรียนจะประสบผลสำเร็จก็ต่อเมื่อเพื่อนสมาชิกในกลุ่มทุกคนประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายร่วมกัน จึงทำให้นักเรียนช่วยเหลือพึ่งพากัน และสมาชิกในกลุ่มจะได้รับรางวัลร่วมกัน เมื่อกลุ่มทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากร การเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น ยังต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์ (2544) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีสอนที่กำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันทำงานพร้อมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็ก โดยทุกคนมีความรับผิดชอบงานของตนเองและงานส่วนรวมร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีทักษะการทำงานกลุ่มเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ส่งผลให้เกิดความพอใจอันเป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มร่วมมือ

จากความหมายของการเรียนแบบร่วมมือดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งนักเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ในการเรียน ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งนักเรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของ

การเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มบรรลุเป้าหมายเช่นเดียวกัน ความสำเร็จของตนเอง ก็คือความสำเร็จของกลุ่มด้วย

ลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ

มีนักการศึกษาจากในและต่างประเทศกล่าวถึงลักษณะของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

Johnson, D.W. and Johnson, R.T (1991) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การสร้างความรู้สึกพึ่งพากันทางบวกให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียน (Positive interdependence) วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึ่งพากันจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการพึ่งพากันในด้านการได้รับประโยชน์จากความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน เช่น รางวัลหรือคะแนน และพึ่งพากันในด้านกระบวนการทำงานเพื่อให้กลุ่มสามารถบรรลุได้ตามเป้าหมาย โดยมีการกำหนดบทบาทของแต่ละคนที่เท่าเทียมกันและสัมพันธ์ต่อกัน จึงจะทำให้ทำงานสำเร็จ และการแบ่งงานให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มให้มีลักษณะที่ต่อเนื่องกัน ถ้าขาดสมาชิกคนใดจะทำให้งานดำเนินต่อไปไม่ได้

2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างนักเรียน (Face-to-face promotive interaction) คือ นักเรียนในแต่ละกลุ่มจะมีการอภิปราย อธิบาย ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้เหตุผลซึ่งกันและกัน ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการทำงานของตน สมาชิกในกลุ่มมีการช่วยเหลือ สนับสนุนกระตุ้นส่งเสริมและให้กำลังใจกันและกันในการทำงานและการเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual accountability) คือ ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน โดยต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ต้องรับผิดชอบในผลการเรียนของตนเองและของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ทุกคนในกลุ่มจะรู้ว่าใครต้องการความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องใด มีการกระตุ้นกันและกัน รวมทั้งทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ มีการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเกิดการรู้เป็นรายบุคคลหรือไม่ โดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องมีความมั่นใจและพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการประกันว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันกับกลุ่ม

4. ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and small group skills) การทำงานกลุ่มย่อยจะต้องได้รับการฝึกฝนทักษะทางสังคม และทักษะในการทำงานกลุ่ม เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นนักเรียนควรจะต้องทำความรู้จักกัน เรียนรู้ลักษณะนิสัย และสร้างความไว้วางใจต่อกันและกัน รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น อย่างมีเหตุผล รู้จักติดต่อสื่อสาร และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. กระบวนการกลุ่ม (Group process) เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้ โดยสมาชิกกลุ่มต้องให้ความสนใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนร่วมกัน และที่สำคัญจะต้องมีการประเมินผลงานของกลุ่ม ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม ประเมินบทบาทของสมาชิกว่า สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสามารถปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้นได้อย่างไร สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจว่าควรมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงอะไร และอย่างไร ดังนั้นกระบวนการกลุ่มจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม

นอกจากนี้ Kagan S (1994) ยังได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือว่าต้องมีโครงสร้างที่ชัดเจน โดยมีแนวคิดสำคัญ 6 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. เป็นกลุ่ม (Team) ซึ่งเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ประมาณ 2-6 คน เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมมืออย่างเท่าเทียมกัน ภายในกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่แตกต่างกัน
2. มีความตั้งใจ (Willing) เป็นความตั้งใจที่ร่วมมือในการเรียนและทำงาน โดยช่วยเหลือกันและกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน
3. มีการจัดการ (Management) การจัดการเพื่อให้การทำงานกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ
4. มีทักษะ (Skills) เป็นทักษะทางสังคมรวมทั้งทักษะการสื่อความหมาย การช่วยสอนและการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง ซึ่งทักษะเหล่านี้จะช่วยให้สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีหลักการสำคัญ (Basic principles) เป็นตัวบ่งชี้ว่าเป็นการเรียนเป็นกลุ่มหรือการเรียนแบบร่วมมือซึ่งมี 4 ประการ ดังนี้

1) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเชิงบวก มีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จและตระหนักว่าความสำเร็จของแต่ละคนคือความสำเร็จของกลุ่ม

2) ความรับผิดชอบรายบุคคล โดยทุกคน ในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการค้นคว้าทำงาน สมาชิกทุกคนต้องเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนเหมือนกันจึงถือว่าเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

3) ความเท่าเทียมกันในการมีส่วนร่วม โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการทำงานซึ่งทำได้โดยกำหนดบทบาทของแต่ละคนให้ชัดเจน

4) การมีปฏิสัมพันธ์ โดยสมาชิกทุกคนจะทำงานไปพร้อม ๆ กัน เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยกัน

6. มีเทคนิคหรือรูปแบบ การจัดกิจกรรม เนื่องจากรูปแบบการจัดกิจกรรมหรือเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นสิ่งที่ใช้ควบคุมกำกับให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงควรเลือกใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้สอดคล้องตรงกับเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งเทคนิคแต่ละแบบมีจุดเด่นและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ครูผู้สอนจึงควรเลือกให้เหมาะสมกับเป้าหมายที่ต้องการ

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2544) ได้กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือนั้นจะต้องมีลักษณะสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. มีองค์ประกอบของกลุ่ม ประกอบด้วยผู้นำ สมาชิก และกระบวนการกลุ่ม
2. สมาชิกมีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
3. กลุ่ม ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถทางการเรียนคละกัน เพศคละกัน เชื้อชาติคละกัน
4. สมาชิกทุกคน ต้องมีบทบาทหน้าที่ชัดเจนและทำงานไปพร้อมๆ กัน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคละกัน
5. สมาชิกทุก ๆ คนต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน
6. คะแนนของกลุ่มคือคะแนนที่ได้จากคะแนนสมาชิกแต่ละคนร่วมกัน

ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะให้มีทักษะในการทำงานกลุ่ม ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ ดังนี้

Johnson, D.W. and Johnson, R.T. (1991) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือซึ่งสรุปได้ 9 ประการ ดังนี้

1. นักเรียนเก่งที่เข้าใจคำสอนของครูได้ดี จะเปลี่ยนคำสอนของครูเป็นภาษาพูดของนักเรียน แล้วอธิบายให้เพื่อนฟังได้และทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดีขึ้น
2. นักเรียนที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟัง จะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
3. การสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัวทำให้นักเรียน ได้รับความเอาใจใส่และมีความสนใจมากยิ่งขึ้น
4. นักเรียนทุกคนต่างก็พยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะครุคิดคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่มด้วย
5. นักเรียนทุกคนเข้าใจดีว่าคะแนนของตน มีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนั้นทุกคนต้องพยายามปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จ
6. นักเรียนทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีเพื่อนร่วมกลุ่ม และเป็นการเรียนรู้ วิธีการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากเมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานอันแท้จริง
7. นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม เนื่องจากการปฏิบัติงานร่วมกันจะต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือคะแนนของกลุ่มดีขึ้น
8. นักเรียนเก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นมากขึ้น โดยรู้สึกว่าจะไม่ได้เรียนหรือหลบเลี่ยงไปท่องหนังสือเฉพาะตนเนื่องจากต้องมีหน้าที่ต่อสังคมด้วย
9. ในการตอบคำถามในห้องเรียน หากตอบผิดเพื่อนจะหัวเราะ แต่เมื่อทำงานเป็นกลุ่มนักเรียนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้าหากตอบผิดก็ถือว่าผิดทั้งกลุ่ม คนอื่น ๆ อาจจะทำให้ความช่วยเหลือบ้าง ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความผูกพันกันมากขึ้น

Arends Richard I (1994) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ซึ่งสามารถสรุปได้ 5 ประการ ดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียน แบบร่วมมือนี้เป็นการเรียนที่จัดให้นักเรียนได้ร่วมมือกันเรียนเป็นกลุ่มเล็กประมาณ 2-6 คน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียนร่วมกัน นับว่าเป็นการเปิด โอกาสให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นและแสดงออก ตลอดจน

ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน มีการให้ ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น นักเรียนที่เก่งช่วย นักเรียนที่เรียนอ่อน ทำให้นักเรียนที่เก่งมีความรู้สึภาคภูมิใจ รู้จักสละเวลา และช่วยให้เข้าใจใน เรื่องที่ดีขึ้น ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนก็จะซาบซึ้งในน้ำใจเพื่อน มีความอบอุ่น รู้สึกเป็นกันเอง กล้าซักถามในข้อสงสัยมากขึ้น จึงง่ายต่อการทำความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ประการสำคัญการเรียน แบบร่วมมือนี้ นักเรียนในกลุ่มได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำงานจนกระทั่งสามารถหาคำตอบที่เหมาะสม ที่สุด จึงถือได้ว่าเป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ความรู้ที่ได้รับเป็นความรู้ที่ มีความหมาย ต่อนักเรียนอย่างแท้จริง จึงมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2. ด้านการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเรียนแบบร่วมมือเปิดโอกาสให้ นักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน ได้มาทำงานร่วมกัน พึ่งพาซึ่งกันและกัน มีการยอมรับฟังความคิดเห็น เข้าใจและเห็นใจสมาชิกในกลุ่ม ทำให้เกิดการยอมรับกันมากขึ้น เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลให้มีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ในสังคมมากขึ้น

3. ด้านทักษะในการทำงานร่วมกันให้เกิดผลสำเร็จที่ดี และการรักษาความสัมพันธ์ที่ดี ทางสังคม การเรียนแบบร่วมมือช่วยปลูกฝังทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนไม่มีปัญหา ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และส่งผลให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกัน โดยทักษะ ทางสังคมที่นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การสร้างความไว้วางใจกัน การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการกับข้อขัดแย้ง ทักษะเกี่ยวกับการจัดกลุ่มสมาชิกภายในกลุ่ม เป็นต้น

4. ด้านทักษะการร่วมมือกันแก้ปัญหา ในการทำงานกลุ่มสมาชิกกลุ่มจะได้รับทำความเข้าใจในปัญหาาร่วมกัน จากนั้นก็ระดมความคิดช่วยกันวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เมื่อทราบ สาเหตุของปัญหาสมาชิกในกลุ่มก็จะแสดงความคิดเห็นเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหา อภิปราย ให้เหตุผลซึ่งกันและกัน จนสามารถตกลงร่วมกันได้ว่าจะเลือกวิธีการใดในการแก้ปัญหาที่ เหมาะสมพร้อมกับลงมือร่วมกันแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ตลอดจนทำการประเมิน กระบวนการแก้ปัญหาของกลุ่มด้วย

5. ด้านการทำให้รู้จักและตระหนักในคุณค่าของตนเอง ในการทำงานกลุ่มสมาชิกกลุ่ม ทุกคนจะได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน การที่สมาชิกในกลุ่มยอมรับในความคิดเห็นของเพื่อน สมาชิกด้วยกัน ย่อมทำให้สมาชิกในกลุ่มนั้นมีความรู้สึภาคภูมิใจในตนเอง และคิดว่าตนเองมี คุณค่าที่สามารถช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จได้

บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

อดีตที่ผ่านมาบทบาทการจัดการเรียนของครู โดยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งมีข้อจำกัด คือ ผู้เรียนมีบทบาทในการแสดงออกทางความคิดน้อยมาก จึงอาจทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการบรรยาย รวมทั้งการสอนด้วยวิธีนี้ต้องอาศัยความสามารถของผู้บรรยายเป็นอย่างมาก ถ้าผู้บรรยายไม่มีศิลปะในการบรรยายที่ดึงดูดใจเพียงพอ จะทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจ นอกจากนี้ถ้าครูผู้สอนขาดการเรียบเรียงเนื้อหาสาระที่เป็นขั้นตอนอย่างเหมาะสม ผู้เรียนอาจสับสนไม่เข้าใจ กอปรกับถ้าผู้เรียนไม่กล้าซักถามหรือผู้บรรยายไม่เปิดโอกาสให้ซักถาม จะไม่สามารถเกิดการเรียนรู้ได้เลย ซึ่งแสดงว่าการสอนโดยใช้วิธีการบรรยายเพียงอย่างเดียว ไม่อาจตอบสนองต่อความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ดังนั้นครูจึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้มีความหลากหลาย โดยอาจใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ชอบ ดีชอ (2533) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูว่า ครูนั้นไม่ใช่แหล่งความรู้หลักต่อไป กระบวนการเรียนรู้ในส่วนใหญ่เกิดจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างนักเรียนกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติภายในกลุ่มนั้น ซึ่งบทบาทของครูสรุปได้ดังนี้

1. ในการสอนเพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้น ครูไม่ควรเสียเวลาในการอธิบาย เนื้อหาวิชาหรือขั้นตอนของกิจกรรมอย่างละเอียด ควรปล่อยให้เป็นที่มาของนักเรียนที่จะเรียนรู้โดยการค้นพบในขณะทำกิจกรรม
2. ในขณะที่ทำกิจกรรมกลุ่ม ครูควรติดตามสังเกตกระบวนการปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม คอยกระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนาความคิดและความเข้าใจ รวมทั้งการเสนอแนะที่เหมาะสม
3. ครูจัดเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้ที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมกลุ่ม และสนับสนุนให้นักเรียนฝึกทักษะการรวบรวม จัดการและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของกระบวนการแก้ปัญหา
4. ครูควรช่วยให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกัน เช่น ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกัน ทักษะการสื่อความหมายด้วยการพูด การพูดให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเอง การแสดงความคิดเห็น สนับสนุนหรือขัดแย้ง และการใช้คำถามที่เหมาะสม เป็นต้น
5. ครูควรช่วยให้นักเรียนเกิดความตระหนัก ยอมรับและเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน การรู้จักช่วยเหลือกัน และความสามัคคีในหมู่คณะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. ครูควรแบ่งนักเรียนในห้องเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งอาจประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มละ 2-6 คน แต่ละกลุ่มควรประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถ เพศ ต่างกัน
2. ควรเลือกใช้เก้าอี้ที่มีน้ำหนักเบา เพื่อความสะดวกในการจัดกลุ่ม การเลื่อนเข้าหากัน เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อุปกรณ์ และวัสดุกับสมาชิกคนอื่นๆของกลุ่ม นอกจากนี้การจัดเก้าอี้ของกลุ่มควรให้ครูสะดวกในการที่จะสังเกต และติดตามความก้าวหน้าการทำงานของกลุ่ม
3. ครูควรชี้แจงกรอบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม และช่วยให้นักเรียนทุกคนเข้าใจข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือ
4. ครูต้องสร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อุปกรณ์และวัสดุการเรียนรวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบแก่สมาชิกในกลุ่ม
5. ครูควรทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มย่อย และคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มและสมาชิกของแต่ละกลุ่มย่อย ครูต้องเคลื่อนไหวไปรอบ ๆ ชั้นเรียน เพื่อให้สามารถสังเกตความก้าวหน้าของกลุ่มได้อย่างทั่วถึง
6. ครูควรยกย่องเมื่อเห็นนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รางวัลและคำชมเชยที่ให้แก่นักเรียนควรตั้งอยู่บนฐานของความสำเร็จของกลุ่ม
7. ครูเป็นผู้กำหนดว่านักเรียนควรทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มนานเพียงใด งานวิจัยส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนควรทำงานและเรียนร่วมกันในกลุ่มเดิม โดยติดต่อกันอย่างน้อยหนึ่งภาคเรียนจึงจะเกิดผล ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
8. ครูควรร่วมกันเป็นทีมในการนำเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือมาใช้ในโรงเรียน ครูในทีมควรช่วยเหลือ ร่วมมือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และอุปกรณ์ซึ่งกัน และกันในการพัฒนาสื่อการสอนและการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการนำการเรียนแบบร่วมมือมาใช้ในโรงเรียน
9. ครูที่ใช้การเรียนแบบร่วมมือ ต้องตระหนักอยู่เสมอว่าสามารถสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ แต่ไม่สามารถเรียนแทนนักเรียน

สรุปการจัดกิจกรรม เรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะต่างๆ เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ การบันทึกความรู้ การคิดวิเคราะห์ การจัดการองค์ความรู้ การแสดงออก การสร้างองค์ความรู้ใหม่ การทำงานเป็นกลุ่ม โดยมีครูผู้สอนทำหน้าที่เปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรง มาเป็นผู้สนับสนุนในการเอื้อให้กระบวนการเรียนรู้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ สังเกตกระบวนการปฏิสัมพันธ์กลุ่ม จัดเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้ที่จำเป็นสำหรับ

กิจกรรมกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกันให้เกิดความตระหนักยอมรับและเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้แก่สมาชิกในกลุ่ม ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของทุกกลุ่มย่อย และคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มและสมาชิกของแต่ละกลุ่มย่อย ดังนั้นการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยทำให้พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดี

เทคนิคจัดการเรียนรู้โดยการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD)

Slavin Robert E (1995) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Team Achievement Division หรือ STAD) เป็นเทคนิควิธีการเรียนที่มีการจัดกลุ่มการทำงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มพูนแรงจูงใจทางการเรียนโดยการจัดสถานการณ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ครูผู้สอนอธิบายงานที่ต้องทำในกลุ่ม ลักษณะการเรียนภายในกลุ่ม กฎ กติกา ข้อตกลงในการทำงานกลุ่ม ได้แก่ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการช่วยเหลือกันและกัน เพื่อให้เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ เป้าหมายการทำงานกลุ่ม คือ เพื่อให้แต่ละสมาชิกภายในกลุ่มทำงานร่วมกันตามที่ครูกำหนด รวมทั้งให้นักเรียนเปรียบเทียบคำตอบกัน ซักถามกัน ตรวจสอบกัน ตลอดจนแนะนำนักเรียนและอธิบายวิธีทำแบบฝึกหัดเพื่อฝึกคิดวิเคราะห์และสรุปผล ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ทุกคนเข้าใจในงานที่ทำ หรือกิจกรรมที่เรียนรู้ร่วมกันอย่างชัดเจน หากมีปัญหาในระหว่างการทำงาน ให้ปรึกษาหรือถามเพื่อนในกลุ่มก่อนที่จะถามครู โดยเป็นการปรึกษาและทำงานกันเงียบ ๆ ไม่รบกวนกลุ่มอื่น เมื่อทำงานเสร็จเรียบร้อยนั้นคือสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม พร้อมรับการทดสอบหรือการประเมินจากครูผู้สอน

2. ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดกลุ่มย่อย โดยผู้เรียนจะได้รับมอบหมายให้อยู่ในกลุ่มละเพศ คละความสามารถ เก่ง : ปานกลาง: อ่อน (1: 2: 1) ในกลุ่มหนึ่งจะมีสมาชิกจำนวน 4-5 คน หรือขึ้นอยู่กับจำนวนหัวข้อที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษา

3. หลังจากที่ผู้สอนได้สอนเนื้อหาตามบทเรียนแล้ว มีการมอบหมายใบงาน /แบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยกันภายในกลุ่มของตนเอง โดยผู้เรียนต้องพยายามที่จะช่วยเหลือให้สมาชิก

ทุกคนเข้าใจในเนื้อหาทั้งหมด และร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบตามใบงาน /
แบบฝึกหัด ที่ผู้เรียนแต่ละคนได้คิดคำตอบขึ้นมา และอภิปรายร่วมกันเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง

4. มีการประเมินในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว โดยทดสอบคะแนนเป็นรายบุคคลและ นำคะแนนของแต่ละคนในกลุ่มมารวมเป็นคะแนนของกลุ่มและหาค่าเฉลี่ย กลุ่มที่มีคะแนน ถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัล เช่น แด้มคะแนน หรือประกาศผลในที่สาธารณะ หน้าเสาธง ผลบอร์คของสถานศึกษา เป็นต้น การให้รางวัลเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนให้ตั้งใจเรียนและ ช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่มให้เรียนรู้ในสิ่งที่ครูสอนอย่างชัดเจน ดังนั้นผู้เรียนจะประสบความสำเร็จ ได้รับรางวัล ควรมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันผู้เรียน รวมทั้งจะกระตุ้นให้เพื่อนสมาชิก ภายในกลุ่มทำให้ดีที่สุด ซึ่งเป็นการช่วยสร้างความเข้าใจว่าการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ มีค่าและสนุก มีการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา และเพื่อช่วยให้เพื่อนแต่ละคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

สรุปว่า เทคนิคจัดการเรียนรู้โดยแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Team Achievement Division หรือ STAD) เป็นการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีการละเพศ คณะความสามารถด้านการเรียน เก่ง : ปานกลาง: อ่อน (1: 2: 1) ในกลุ่มหนึ่งจะมีสมาชิกจำนวน 4-5 คน หรือขึ้นอยู่กับจำนวนหัวข้อที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษา มีการช่วยเหลือกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อกันเองและกลุ่ม มีกระบวนการทำงานกลุ่มเป็นลำดับ ขั้นตอน ผลสำเร็จของทุกคน คือ ผลรวมแห่ง ความก้าวหน้าในการพัฒนากลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรมทำงานกลุ่ม เป็นการแสดงความร่วมมือร่วมใจที่จะก่อให้เกิดพลังขับเคลื่อนงาน ให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กลุ่มคาดหวัง ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและท่าทีของคนในกลุ่ม จึงจำเป็นสำหรับใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการประยุกต์ และประสานให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันทำงาน อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรมดังนี้

สุวิทย์ หิรัณยกานท์ (2525) ได้กล่าวถึง ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า เป็นการกระทำ หรือการแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า

ขณะที่เจลิมพล ดันสกุท (2541) ได้กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง ปฏิกริยาและกิจกรรม ทุกชนิดที่มนุษย์แสดงออกทางรูปธรรมและนามธรรม สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส วาจา และการกระทำ โดยพฤติกรรมที่แสดงออกสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. พฤติกรรมภายนอก เป็นการกระทำของบุคคลที่สามารถสังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส และใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทดสอบได้
2. พฤติกรรมภายใน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลคนนั้น โดยที่ผู้อื่นไม่สามารถสังเกตได้

สรุปได้ว่า พฤติกรรมเป็นการกระทำทุกอย่างที่เกิดขึ้นของมนุษย์ ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และไม่ว่าบุคคลอื่นจะสังเกตเห็นการกระทำที่เกิดขึ้นหรือไม่ก็นับว่าเป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น ดังนั้น พฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออก จึงเป็นการสนองความต้องการของบุคคลนั้นซึ่งบุคคลอื่นสามารถทำการสังเกตด้วยการใช้เครื่องมือทดสอบ

ความหมายของการทำงานกลุ่ม

การทำงานกลุ่ม เป็นการงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในการมีส่วนร่วมในการทำงาน การติดต่อสื่อสาร และการตัดสินใจร่วมกัน

สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2530) กล่าวว่า การทำงานกลุ่มเป็นการรวมตัวของคนหลายคน ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างสม่ำเสมอในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งคนเหล่านี้จะมีการรับรู้ในตนเองว่ามีความสำคัญต่อกันและกัน ในอันที่จะปฏิบัติการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายอันเดียวกันในอันที่จะปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่มีร่วมกัน

ส่วน วิชัย โถสุวรรณจินดา (2536) กล่าวว่า การทำงานกลุ่มนั้นเกิดจากบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอันเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพและผู้ปฏิบัติงานต่างก็เกิดความพอใจในการทำงานนั้น

ดังนั้น พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม จึงเป็นบทบาทของสมาชิกภายในกลุ่มที่แสดงถึงการปฏิบัติตนต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกทุกคนโดยรวม เพื่อประโยชน์ร่วมกันของทุกคนภายในกลุ่ม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

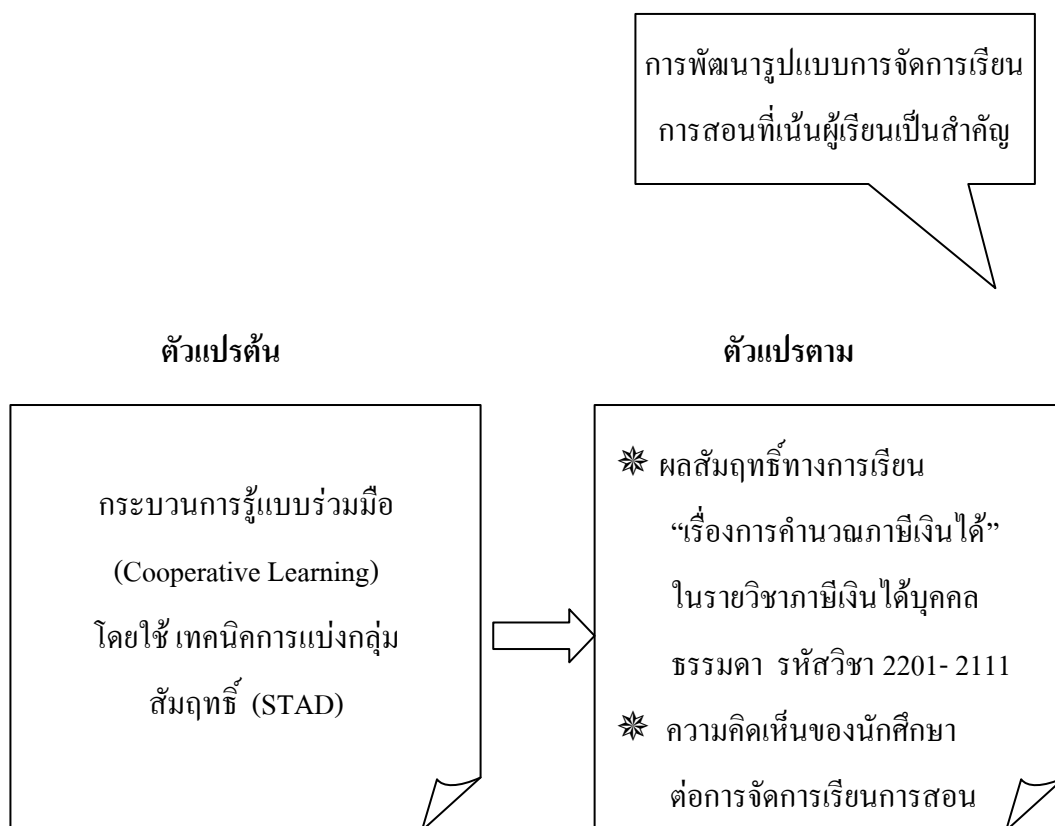
ศุวรินทร์ สีลาโครต (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่อง คำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยวิธีการสร้างชุดสอน ซ่อมเสริมเพื่อใช้พัฒนาทักษะทางการเรียน พบว่า นักศึกษาทุกคนสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือมีค่าร้อยละ 64.80 ขึ้นไปทุกคน โดยมีค่าเฉลี่ยทั้งกลุ่ม เท่ากับร้อยละ 79 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการใช้ชุดสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาทักษะทางการเรียนสามารถช่วยทำให้แก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

กัญญา อธิรัตน์ชัย (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา ภาษีอากร รหัสวิชา 3200-1009 ของนักเรียน ชั้น ปวส.2/1 สาขาวิชาการตลาด เนื่องจากมีนักเรียน 6 คน ประสบปัญหาขาดทักษะในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยการสอนซ่อมและ ทำการทดสอบนักเรียนเป็นครั้งที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาลำดับที่ 1-6 มีผลคะแนนทดสอบ ครั้งหลังเพิ่มขึ้นจากการทดสอบครั้งแรกทุกคน โดยมีค่าเฉลี่ยของการผลคะแนนทดสอบครั้งแรก 10.67 ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนทดสอบครั้งหลังเป็น 21.83 ซึ่งเพิ่มขึ้น 11.16 แสดงว่า การสอนซ่อม สามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ชนาธิป พรกุล (2541) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับใช้เป็นแนวทางจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของ นักศึกษาคูในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาโปรแกรมภาษาไทยและ โปรแกรมปฐมวัย จำนวน 50 คน ที่ลงทะเบียนวิชาหลักการสอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาโดยผู้วิจัย แบบตรวจ แผนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา มีการ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงและความตรง วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาร้อยละ ผลวิจัยปรากฏว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนามีความเหมาะสมในระดับมาก รูปแบบ การจัดการเรียนการสอน สามารถส่งเสริมความสามารถในการเขียนแผนการสอนแบบผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางให้แก่นักศึกษาใน ระดับสูงกว่าเกณฑ์ทุกคน และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นใน หัวข้อการเรียนการสอนในระดับดีมาก

วรรณ โสมประยูร (2541) ได้ศึกษาวิจัยและสร้างรูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและประเมินผลการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ โดยแบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็นโครงการย่อย คือ โครงการทดลองสอนคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งวิธีสอนของรองศาสตราจารย์วรรณ โสมประยูร อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการค้นคว้าทดลองและได้รับความนิยมนำไปแพร่หลาย ผลการวิจัยและพัฒนาสรุปได้ดังนี้ คือ วิธีการสอนแบบวรรณ เป็นรูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาที่มีศักยภาพสูง และสามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ได้ผลเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดีมาก

จากการศึกษาทบทวนแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยได้พิจารณาว่าแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning) โดยใช้เทคนิครูปแบบ STAD มีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย การคละผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันให้มีส่วนเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน การสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการช่วยเหลือกันการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะตามระบอบประชาธิปไตย จนกระทั่งบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และพร้อมปรับตัวให้อยู่กับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นผู้วิจัย จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาครั้งนี้ โดยมีตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning) โดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Team Achievement Division หรือ STAD) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน “เรื่องการค้าหนวณภำยเงินได้” รายวิชาภำยเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. รูปแบบการศึกษาวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน ระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภำยเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 มีจำนวน 3 ห้องเรียน ได้แก่ ห้อง ชพล . 50.1 จำนวน 42 คน ห้อง ชพล 50.2 จำนวน 43 คน และห้อง ชพล . 50.3 จำนวน 42 คน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 127 คน ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มโดยจับฉลาก (Simple Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ห้อง ชพล 50. 2 มีนักเรียนรวม 43 คน โดยมีหลักเกณฑ์ คือ ผู้เรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน เรื่อง การคำนวณภำยเงินได้บุคคลธรรมดา อย่างครบถ้วนตามระยะเวลาที่กำหนด คือ ร้อยละ 100 รวมเวลาทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง ดังนั้น ห้อง ชพล 50.2 ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างมีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 43 คน แต่ระหว่างดำเนินการจัดการเรียนรู้ มีนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม เต็มเวลาอย่างครบถ้วนทุกครั้งตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 4 คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ จึงมีจำนวนทั้งสิ้นรวม 39 คน

รูปแบบการศึกษาวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบ One – Group – Pretest – Posttest ดังตัวอย่าง
ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538)

	T ₁	X	T ₂
X	หมายถึง	การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD	
T ₁	หมายถึง	การทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ซึ่งดำเนินการก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD	
T ₂	หมายถึง	การทดสอบหลังเรียน (Post – test) ซึ่งได้ดำเนินการหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันโดยใช้เทคนิค STAD	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มี 5 ประเภท คือ

1. แผนการจัดการเรียนการสอนจำนวน 3 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งเริ่มตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยทำการปฐมนิเทศเพื่อให้นักเรียนเข้าใจแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ขั้นปฏิบัติกิจกรรม ขั้นนำเสนอผลงาน ขั้นปรับปรุงความรู้ และขั้นสรุป วิธีการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งสื่อต่างๆ เช่น Power Point ใบความรู้ ใบงาน บัตรคำ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่อเรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” ซึ่งมีแผนการสอน รวมทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง จำแนกได้ดังนี้

- 1) แผนการจัดการเรียนการสอนที่ 1 “ประเภทของเงินได้ 8 ประเภท” จำนวน 3 ชั่วโมง
- 2) แผนการจัดการเรียนการสอนที่ 2 “ค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ” จำนวน 3 ชั่วโมง
- 3) แผนการจัดการเรียนการสอนที่ 3 “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” จำนวน 3 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบก่อนและหลังจัดการเรียนการสอน (Pretest – Posttest) เพื่อใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน “เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้” รายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 มีทั้งสิ้นรวม 20 ข้อ โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งชี้แจงให้นักเรียนทุกคนเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและเกณฑ์ประเมินความรู้ เช่น การทดสอบเป็นรายบุคคล ทดสอบความรู้เป็นรายกลุ่มจากการฝึกปฏิบัติแต่ละครั้งมีคะแนนผ่านตามเกณฑ์ไม่น้อย

กว่าร้อยละ 60 ซึ่งคะแนนทดสอบความรู้เป็นรายบุคคล จะนำมารวมกับคะแนนการทำกิจกรรมภายในกลุ่ม เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

3. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เพื่อใช้วัดพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่สมาชิกนักเรียนแต่ละกลุ่มได้แสดงออกระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจำแนกเป็น 4 ด้าน คือ

1) ด้านบทบาทการเป็นผู้นำ 2) ด้านบทบาทการเป็นสมาชิกกลุ่ม 3) ด้านกระบวนการทำงานกลุ่ม 4) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่ม มีทั้งสิ้นรวม 20 ข้อ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ทำการสังเกตและจดบันทึก (ภาคผนวก ข)

4. แบบประเมินระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนเพื่อใช้วัดระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียน ระหว่างการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบประเมินเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ มีทั้งสิ้นรวม 4 ข้อ โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกแบบหลังการจัดการเรียนการสอน (ภาคผนวก ค)

5. แบบประเมินระดับความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ เพื่อประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน (ภาคผนวก ค)

การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพ

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนการสอน มีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อเนื้อหาคำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์รายวิชา และมาตรฐานรายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111รวมทั้งเอกสาร ตำรา หนังสือ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่อเรื่องการค้าขายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1.2 ศึกษาหลักการ แนวคิดของวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 สร้างแผนการเรียนการสอนรายวิชาเรื่อง “การค้าขายภาษีได้บุคคลธรรมดา ” โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จำนวน 3 แผน แต่ละแผนใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมงรวม 9 ชั่วโมง

1.4 นำแผนการจัดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงแก้ไข

1.5 จากนั้นนำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองแบบภาคสนาม โดยทดลองกับนักเรียน 30 คน สาขาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ได้ถูกคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เหมือนกับความจริงทุกประการ โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย ๆ แต่ละกลุ่มจะมีสมาชิก 4 – 5 คน คณะความสามารถด้านการเรียน เก่ง : ปานกลาง: อ่อน (1: 2: 1) เพื่อทำแบบทดสอบก่อนเรียน ศึกษา และปฏิบัติจัดกิจกรรม และทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความยากง่ายของเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และนำผลที่ได้มาหาประสิทธิภาพ ซึ่งตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 ปรากฏว่าได้ ประสิทธิภาพ 80.71/80.85 (ภาคผนวก ง) ดังนั้นจึงถือว่าผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. แบบทดสอบก่อนและหลังจัดการเรียนการสอน (Pre-test และ Post-test) รายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อคือถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน มีขั้นตอนการวัดผลสัมฤทธิ์ของแบบทดสอบ ดังนี้

2.1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ทำการตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2 นำแบบทดสอบที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) ในภาคสนามกับนักเรียน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 แต่ไม่ได้ถูกคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์คำนวณหาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยผู้วิจัยเลือกเฉพาะข้อที่มีความยากง่ายระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ดังนั้นแบบทดสอบ 30 ข้อ จึงเหลือใช้จริง 20 ข้อ

2.3 การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร K R – 20 ของ Kuder Richardson (อ้างใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2538) โดยกำหนด

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากกว่า 0.5 ปรากฏว่าได้ค่าที่คำนวณได้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ 0.67 (ภาคผนวก ง) ดังนั้นจึงถือว่าผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน ใช้เทคนิคการสังเกตโดยตรง (Direct observation) จำนวน 20 ข้อ โดยประยุกต์แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่มของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทำงานของกลุ่มนักเรียน ดังนี้

3.1 กำหนดลักษณะของพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยลักษณะที่ครอบคลุมถึงองค์ประกอบของการทำงานกลุ่ม เพื่อวัดพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่นักเรียนแสดงออกระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบทบาทการเป็นผู้นำ 2) ด้านบทบาทการเป็นสมาชิกกลุ่ม 3) ด้านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม 4) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่ม

3.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมและกำหนดอันดับคุณภาพเป็น 5 อันดับ ตามเกณฑ์การประเมินผล พฤติกรรมของ บุญชม ศรีสะอาด (2545) พร้อมทั้งกำหนดน้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อความดังต่อไปนี้

ดีมาก	มีค่าน้ำหนัก	5	คะแนน
ดี	มีค่าน้ำหนัก	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
น้อย	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน

โดยมีเกณฑ์การพิจารณาแปลผลความหมายของระดับพฤติกรรมการทำงานกลุ่มดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความ
4.51 – 5.00	ดีมาก
3.51 – 4.50	ดี
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	พอใช้
1.00 – 1.50	ยังต้องปรับปรุง

4. แบบประเมินการมีส่วนร่วมของนักเรียน ในระหว่างดำเนินกิจกรรมจัดการเรียนการสอน แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” จำนวนรวมทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

- 1) ด้านการคิดตัดสินใจและวางแผนทำงานร่วมกัน
- 2) ด้านการดำเนินงานร่วมกันภายในกลุ่ม
- 3) ด้านการได้รับประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน
- 4) ด้านการร่วมวิเคราะห์และประเมินผลในระหว่างการนำเสนอและอภิปรายของกลุ่มต่างๆในชั้นเรียน

ซึ่งการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ดังกล่าวนี้ มีส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจต่อกระบวนการทำงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยมีการแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้างนี้ คือ

ค่าเฉลี่ย	แปลความ
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยมากที่สุด

5. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ เพื่อประเมินความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกแบบความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนการสอน โดยการแปลความหมายระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งนี้ คือ

ค่าเฉลี่ย	แปลความ
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Co-operative learning) โดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Team Achievement Division) หรือ STAD ให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 39 คน ระดับชั้น ปวช. สาขาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201- 2111 ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยครูผู้สอนได้จัดเตรียมวัสดุการสอนสำหรับนักเรียนเพื่อใช้ในการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วย ใบงาน เกม บัตรคำ แบบเฉลย แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลังเรียน แบบประเมินพฤติ กรรมการทำงานกลุ่ม แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน รวมทั้งจัดทำข้อสอบสำหรับทดสอบนักเรียนทุกคน หลังจากเรียนจบในแต่ละแผนการสอน มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. เมื่อเริ่มต้นจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงความเข้าใจเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ นักเรียน เช่น อธิบายรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ STAD มีการแนะนำวิธีการเรียนโดยสมาชิกนักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม การให้คะแนนงานเดี่ยวและงานกลุ่ม คะแนนก้าวหน้า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ตลอดจนเกณฑ์รับรางวัลจากผลการทำงานของกลุ่ม เช่น เต็มคะแนน หรือประกาศผลในที่สาธารณะ หน้าเสาธง ผลบอรัคของสถานศึกษา รวมทั้งเน้นย้ำเตือนผู้เรียนทุกคนในแต่ละกลุ่มตระหนักถึงการร่วมมือทำงานภายในกลุ่มของตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำงาน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เพื่อนในกลุ่มสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้อย่างทัดเทียมกันทุกคน

ภาพที่ 1 ชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

2. ครูให้นักเรียนทุกคนเขียนลงในกระดาษเป็นประโยคสั้นๆ ที่บ่งชี้ถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ต่อตนเองและสังคมส่วนรวมอย่างเป็นรูปธรรม โดยนำเสนอในชั้นเรียน
3. ให้นักเรียนส่งตัวแทน 1 – 2 คน เพื่อนำเสนอตัวอย่างพฤติกรรมที่บ่งชี้ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและสังคมส่วนรวมอย่างเป็นรูปธรรมหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูทำการสรุปเพื่อเชื่อมโยงถึงบทบาทหน้าที่ของคนไทยทุกคน เมื่อมีรายได้ต้องมีความซื่อสัตย์ในการชำระภาษีเงินได้ให้ถูกต้อง
4. ทำการทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. ครูทำการจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย โดยจัดแบ่งนักเรียนในชั้นให้มีสัดส่วนทางการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน ทั้งนี้อาจยึดตามผลการเรียนที่ผ่านมา ซึ่งอาจเป็นคะแนนจากแบบทดสอบหรือการพิจารณาตัดสินใจของครูผู้สอน จากนั้นจัดแบ่งกลุ่มโดยคละตามความสามารถทางการเรียน เก่ง : ปานกลาง: อ่อน (1: 2: 1) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีทั้งสิ้นรวม 39 คน แบ่งเป็นกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีสมาชิกประมาณ 4 - 5 คน รวมทั้งให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่ตามบทบาทรับผิดชอบ เช่น ประธาน เลขานุการ และสมาชิกกลุ่ม เพื่อกำหนดกฎกติกาการทำงานภายในกลุ่ม เช่น การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกภายในกลุ่ม การสรุปผลให้ยึดตามมติของสมาชิกส่วนใหญ่ยอมรับ

ภาพที่ 2 นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุมระดมสมองและแบ่งบทบาทหน้าที่การทำงาน

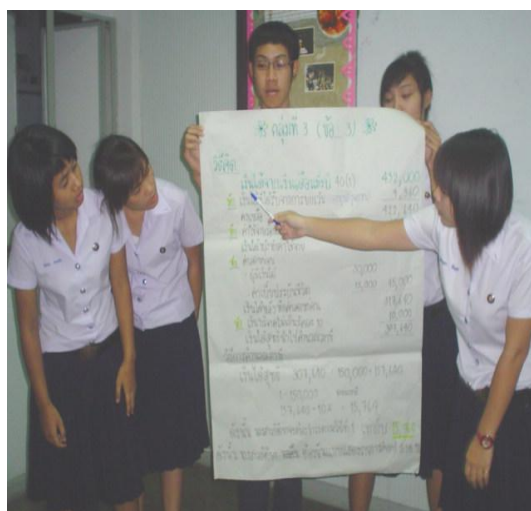
6. ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ตามวันเวลาที่กำหนดในตารางสอน รายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201-2111 ซึ่งหน่วยเรียนเรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” มีแผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 3 แผน ใช้เวลารวมทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นนำ ครูชี้แจงบอกรวัตถุประสงค์หน่วยเรียนเรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” รวมทั้งทบทวนความรู้จากหน่วยเรียนที่ผ่านมา เพื่อเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานที่จำเป็นให้นำไปสู่หน่วยเรียนใหม่ที่จัดการเรียนการสอน

ภาพที่ 3 ครูชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนและทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงสู่หน่วยเรียนใหม่

ขั้นสอน ครูผู้สอนดำเนินการสอน มีแผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 3 แผน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยายเนื้อหาสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง การประชุมระดมสมอง การใช้เกม และกิจกรรมอื่นๆ รวมทั้งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรม ตลอดจนส่งเสริมบรรยากาศการเรียนแบบร่วมมือในการเรียนรู้ เช่น การประชุมระดมสมอง เพื่อคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสรุปและอภิปรายผล ซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะต้องร่วมมือกันในการแสดงความคิดเห็นต่อหัวข้อเรื่องหรือเนื้อหาสาระสำคัญที่ศึกษาเรียนรู้

ภาพที่ 4 การดำเนินการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ขั้นสรุป เป็นการสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนในหัวข้อเรื่องนั้นๆ โดยที่ครูผู้สอนใช้วิธีการต่างๆ สำหรับการสรุปบทเรียน เช่น เกม การอภิปราย การนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยตัวแทนกลุ่ม เพื่อ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสรุปบททวนเนื้อหาเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ภาพที่ 5 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้

5. การดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อยในชั้นเรียน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษา ษา
 ใบบทความรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” ทำกิจกรรมจาก เกม บัตรคำ ใบงาน ใบเฉลย
 โดยที่ผู้เรียนจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันระหว่างการดำเนินกิจกรรมจัดการเรียนการสอน โดยครูผู้สอน
 สามารถที่จะเลือกใช้รูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อหา เวลา และสื่อ

6. ชั้นประเมินผล ครูทำการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้วิธีต่าง ๆ ตามความ
 เหมาะสม ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น การอภิปราย
 หลังจากได้ดำเนินกิจกรรมสอนตามแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างครบถ้วนเรียบร้อย แล้ว
 ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม รวมทั้งคิดคะแนน
 ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยนำคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน
 ในกลุ่มไปคิดรวมกับคะแนนการทำงานกลุ่ม เช่น คะแนนจากกิจกรรมเล่นเกม ใบงาน การนำเสนอ อ
 อภิปราย เพื่อรวมเฉลี่ยเป็นฐานคะแนนความก้าวหน้าของกลุ่มโดยภาพรวม ซึ่งกลุ่มใด
 ได้รับคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผล
 สัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งก่อนและหลัง

โดยใช้ค่า t - test แบบ Independent

3. วิเคราะห์พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมกา รจัดการเรียนการสอนแบบ
 ร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือในการปฏิบัติ/การพัฒนา

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง คำนวณความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนกับจุดประสงค์ เนื้อหาที่วัด / ความสอดคล้องเหมาะสม (แผนการจัดการเรียนรู้)

$\sum R$ หมายถึง คะแนนรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X/N}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\sum Y/N}{B} \times 100$$

เมื่อ

E_1 แทน คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนทุกคนในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกิจกรรมที่ใช้ในแผนการจัดการเรียนการสอน

E_2 แทน คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนทุกคน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ผลสำเร็จ/ผลลัพธ์ที่ได้)

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนขณะทำกิจกรรม

$\sum Y$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนหลังทำกิจกรรม

A แทน คะแนนเต็มของคะแนนระหว่างทำกิจกรรม

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังทำกิจกรรม

N แทน จำนวนนักเรียน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือและวิธีการประเมินผลการปฏิบัติ/พัฒนา

2.1 หาความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบรายข้อ
 R แทน จำนวนผู้ที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูก
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.2 อำนาจจำแนกของข้อสอบ (Discrimination = r) ใช้สูตรได้ดังนี้

$$r = \frac{R_H - R_L}{N_H}$$

เมื่อ R_H, R_L แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ
 N_H, N_L แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.3 หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร KR-20

สำหรับข้อสอบที่ตอบถูกได้ 1 คะแนนตอบผิดได้ 0 คะแนน

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ n แทน จำนวนข้อสอบ
 p แทน สัดส่วนผู้ทำถูกในแต่ละข้อ
 q แทน สัดส่วนผู้ทำผิดในแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้
วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อสอบ

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนผลการประเมินทักษะ
หรือคะแนนการประเมินความพึงพอใจ ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน

3.2 หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนผล
การประเมินทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือคะแนนการประเมินความพึงพอใจใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียน

3.3 ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยกลุ่มเดียวกันระหว่างทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยสูตร t – test Dependent (ล้วน สายยศ. 2536 : 84)

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{ND^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

t หมายถึง ค่า t -test

N หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

$\sum D$ หมายถึง ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนแต่ละคน

$\sum D^2$ หมายถึง ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนยกกำลัง

$(\sum D^2)$ หมายถึง ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนทั้งหมดยกกำลัง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการเรียนการสอนรายวิชาเรื่องการค้าขายได้บุคคลธรรมดาจำนวน 3 แผน แต่ละแผนใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง รวมใช้เวลาทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง ได้แก่ แผนการเรียนการสอนที่ 1 “เรื่องประเภทของเงินได้ 8 ประเภท” แผนการเรียนการสอนที่ 2 “เรื่องค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ” แผนการเรียนการสอนที่ 3 “เรื่องการค้าขายได้บุคคลธรรมดา ” โดยนำกิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้คุณภาพ จากผลของการดำเนินการศึกษาวิจัย มีดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน
- ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนการสอน
- ตอนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD
- ตอนที่ 4 พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
- ตอนที่ 5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน

ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่วิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนระดับ ปวช . ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขา คอมพิวเตอร์ จำนวน 39 คน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 82.00 เพศชาย 7 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 โดยส่วนใหญ่มีอายุ 17 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 รองลงมา อายุ 18 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (กลุ่มตัวอย่าง = 39 คน)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	7	18.00
หญิง	32	82.00
อายุ		
17 ปี	26	66.70
18 ปี	13	33.30

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเรียนรู้ของนักเรียน

จากการศึกษาในประเด็นการมีส่วนร่วม กิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ของนักเรียนตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการสอนเรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” รวมทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ 1) ด้านการคิดตัดสินใจและวางแผนทำงานร่วมกัน 2) ด้านการดำเนินงานร่วมกันภายในกลุ่ม 3) ด้านการได้รับประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน 4) ด้านการวิเคราะห์และประเมินผลในชั้นเรียนดังนี้

จากตารางที่ 2 ยืนยันว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ” โดยนักเรียนส่วนใหญ่ จำนวนร้อยละ 48.17 มีส่วนร่วม ในกิจกรรมเรียนรู้ในระดับมากที่สุด รองลงมา จำนวนร้อยละ 46.35 มีส่วนร่วมในระดับมาก และจำนวนร้อยละ 5.49 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) สามารถจำแนกกิจกรรมการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมด้านการคิดตัดสินใจและวางแผน

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีส่วนร่วมในด้านการคิดตัดสินใจและวางแผนระหว่างดำเนินการประชุมระดมสมองภายในกลุ่มย่อยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจและวางแผนงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ” ซึ่งครูผู้สอนได้มุ่งเน้นกระบวนการทำงานกลุ่ม รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมประชุมระดมสมองในกลุ่มย่อย ส่งผลทำ

ให้มีการระดมความคิดและตัดสินใจร่วมกัน มีการจำแนกข้อมูลร่วมกัน เช่น ประเภทของเงินได้ 8 ประเภท ค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน สำหรับคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ถูกต้อง

2. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานของกลุ่ม

จากการศึกษาวิจัย ยืนยันว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า นักเรียนที่เข้าร่วมศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีส่วนร่วมในชั้นเรียนด้วยการค้นคว้าหาความรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์เพื่อทำงานภายในกลุ่ม มีส่วนร่วมในการเรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและการคิด

3. การมีส่วนร่วมด้านได้รับประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน

จากการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้านได้รับประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอน โดยสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง สมาชิกทุกคนมีโอกาสพูด แสดงออก แสดงความคิดเห็นลงมือทำงานอย่างทัดเทียมกัน มีความช่วยเหลือกัน เช่น นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนไม่เก่ง ส่วนเด็กที่ไม่เก่งเกิดความซาบซึ้งน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน การส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนทุกคนได้รับประโยชน์ร่วมกัน เช่น คะแ่นงานเดี่ยว คะแ่นงานกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลต่อความก้าวหน้าของกะแ่นพัฒนา คะแ่นเฉลี่ยของกลุ่ม ทำให้มีความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจทำงานด้วยความเต็มใจ จนกระทั่งสามารถขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ ไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จร่วมกัน

4. การมีส่วนร่วมด้านวิเคราะห์และประเมินผลระหว่างนำเสนอและอภิปรายในชั้นเรียน

ผลการศึกษา ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านการวิเคราะห์และประเมินผลระหว่างการนำเสนอและอภิปรายในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) แสดงว่าการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคน มีส่วนร่วมในการระดมความคิด การนำข้อมูลที่ได้อภิปรายพิจารณาร่วมกัน เพื่อค้นหาแนวทางและประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด ส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาความคิดแบบหลากหลาย รวมทั้งยังทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนสมาชิกภายในกลุ่ม

ตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเรื่องการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (กลุ่มตัวอย่าง = 30 คน)

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD.
1. ด้านการคิดตัดสินใจและวางแผนทำงานร่วมกัน	41.46	51.22	7.32	0.00	0.00	4.33	0.62
2. ด้านการดำเนินงานร่วมกันภายในกลุ่ม	58.54	36.59	4.88	0.00	0.00	4.54	0.60
3. ด้านได้รับประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน	60.98	36.59	2.44	0.00	0.00	4.56	0.55
4. ด้านการร่วมวิเคราะห์และประเมินผลระหว่างการนำเสนอและอภิปรายในชั้นเรียน	31.71	60.98	7.32	0.00	0.00	4.23	0.58
การมีส่วนร่วมโดยภาพรวม	48.17	46.35	5.49	0.00	0.00	4.42	0.59

การแปลผลระดับการมีส่วนร่วม

4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยมาก

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนการสอน

การจัดทำแผนการเรียนการสอนรายวิชาเรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” และกิจกรรมวิธีการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จำนวน 3 แผน แต่ละแผนใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนการสอนที่ 1 “เรื่องประเภทของเงินได้ 8 ประเภท” แผนการจัดการเรียนการสอนที่ 2 “เรื่องค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ” แผนการจัดการเรียนการสอนที่ 3 “เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” โดยครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 39 คน ระดับ ปวช. 3 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดารหัสวิชา 2201- 2111 ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ซึ่งได้ดำเนินการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังต่อไปนี้

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 39 คน ได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เช่น ใบบาง เกม บัตรคำ และกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งทำแบบทดสอบย่อย เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 64.72 จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.90 ดังนั้นแผนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยได้จัดทำโดยนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_p) เท่ากับ 80.90

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินการทดสอบย่อยระหว่างเรียนและการประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่	คะแนนเต็ม			คะแนนที่ได้ (n = 39)		
	พฤติกรรมกลุ่ม	แบบทดสอบย่อย	คะแนนรวม	พฤติกรรมกลุ่ม	แบบทดสอบย่อย	คะแนนรวม
1	60	20	80	220	90	310
2	60	20	80	240	95	335
3	60	20	80	240	90	330
4	60	20	80	240	95	335
5	60	20	80	230	95	325
6	60	20	80	210	85	295
7	60	20	80	260	90	350
8	60	20	80	176	68	244
รวม	60	20	80	1,816	708	2,524
ค่าเฉลี่ย (\bar{X})				46.56	18.15	64.72
S.D.				3.01	0.78	3.46
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย				77.6	90.75	80.90
ค่าเฉลี่ย				เท่ากับ	64.72	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน				เท่ากับ	3.46	
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย				เท่ากับ	80.90	
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_p) เท่ากับ 80.90						

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 39 คน ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.49 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.45 ดังนั้นแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคลธรรมดา ” โดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 87.45

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

คะแนนที่นักเรียนสอบได้ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน	คะแนนหลังเรียน	
	จำนวนนักเรียนที่คะแนนได้ (คน)	คะแนนรวม
15	2	30
16	5	80
17	11	187
18	15	270
19	5	95
20	1	20
รวม	39	682
ค่าเฉลี่ย	เท่ากับ	17.49
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เท่ากับ	1.12
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	เท่ากับ	87.45
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 87.45		

จากตารางที่ 5 ยืนยันว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 39 คน มีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบย่อย และทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนรู้ทั้ง 3 แผน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 64.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.46 โดยมีคะแนนเฉลี่ย จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ 17.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.12 ดังนั้นแสดงว่า แผนกา รัจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.90 / 87.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า แผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคลธรรมดา ” ที่ได้จัดทำในครั้งนี้ มีประสิทธิภาพผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 5 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคลธรรมดา ” โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD ตามเกณฑ์ 80/80

คะแนน	(\bar{X})	S.D	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	64.72	3.46	80.90
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	17.49	1.12	87.45
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.90 /87.45			

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่ายืนยันว่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคลธรรมดา ” โดยใช้กิจกรรม การเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีคะแนนเท่ากับ 0.68 เป็นค่าที่มากกว่าเกณฑ์ตั้งไว้คือ 0.50 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนคิดเป็น ร้อยละ 68 ดังนั้นจึงสรุปว่าแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคล ธรรมดา ” ที่ผู้วิจัยได้จัดทำในครั้งนี้ มีดัชนีประสิทธิผลผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 6 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคลธรรมดา” โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD

คะแนนก่อนเรียน (20 คะแนน)			คะแนนหลังเรียน (20 คะแนน)		
คะแนน	จำนวนนักเรียน ที่ได้คะแนน (คน)	คะแนนรวม	คะแนน	จำนวนนักเรียน ที่ได้คะแนน (คน)	คะแนนรวม
3	1	3	3	0	0
5	1	5	5	0	0
6	1	6	6	0	0
7	1	7	7	0	0
8	1	8	8	0	0
9	2	18	9	0	0
10	5	50	10	0	0
11	4	44	11	0	0
12	4	48	15	2	30
13	3	39	16	5	80
14	5	70	17	11	187
15	6	90	18	15	270
16	1	16	19	5	95
17	4	68	20	1	20
รวม	39	472	รวม	39	682
ดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.68					

ตอนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

จากตารางที่ 7 ยืนยันว่า คะแนนค่าเฉลี่ยและคะแนนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เท่ากับ 12.10 และ 3.409 ตามลำดับ แต่หลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ มีคะแนนค่าเฉลี่ยและคะแนนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 17.48 และ 1.121 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า การจัดแผนการเรียนรู้ เรื่อง การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ซึ่งแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย โดยละตามความสามารถทางเรียน คือ เก่ง ปานกลาง และ อ่อน ทำให้นักเรียน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลในการดำเนิน กิจกรรมเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างความรู้ก่อนและหลังเข้าเรียนวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

วิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	\bar{x}	S.D.	df	t-value	p-value
คะแนนสอบก่อนเรียน	12.10	3.409			
คะแนนสอบหลังเรียน	17.49	1.121	38	-11.904	0.000**

** นัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$)

ตอนที่ 4 พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน

พฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่พึงประสงค์

จากตารางที่ 8 พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับ ดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.52$)

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนในแต่ละด้าน ยืนยันว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่ม เช่น การร่วมแสดงร่วมความคิดเห็นภายในกลุ่ม การทำงานที่ไม่ทำเสียงดังรบกวนผู้อื่น การมีมารยาทในการฟังและพูด การยอมรับและเคารพความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.60$) อันดับที่สองรองลงมา คือด้านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เช่นการประชุมวางแผนงาน การมีส่วนร่วมในการทำงาน การทำงานสำเร็จตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด การหลอมรวม

ความคิดเป็นแนวเดียวกัน การสรุปประเมินงานร่วมกันอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$) อันดับที่สาม คือ ด้านบทบาทการเป็นสมาชิกกลุ่ม เช่น การกระตือรือร้นให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม การสื่อสาร การให้ความสนใจ / ตั้งใจฟังและแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.50$) อันดับสุดท้าย คือ ด้านบทบาทการเป็นผู้นำ เช่น การแบ่งงาน การรับฟังความคิดเห็นสมาชิกในกลุ่ม การสรุปผลทำงานอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$)

ตารางที่ 8 พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (กลุ่มตัวอย่าง = 30 คน)

รายการพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD.	ความหมาย
ด้านบทบาทการเป็นผู้นำ			
1. ปฏิบัติหน้าที่ผู้นำ ด้วยความรับผิดชอบ	4.50	0.54	ดี
2. ดูแลสมาชิกภายในกลุ่มให้ทำงานอย่างทั่วถึงทุกคน	4.25	0.46	ดี
3. แบ่งงานให้สมาชิกทุกคนทำงาน	4.38	0.52	ดี
4. รับฟังความคิดของสมาชิกในกลุ่มทุกคนเท่าเทียมกัน	4.50	0.54	ดี
5. สรุปได้ถูกต้องตรงประเด็นและทบทวนรอบคอบถี่ถ้วน	4.38	0.52	ดี
รวม	4.40	0.51	ดี
ด้านบทบาทการเป็นสมาชิกกลุ่ม			
1. กระตือรือร้นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.50	0.54	ดี
2. สนใจ/ตั้งใจฟังระหว่างที่มีการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม	4.63	0.52	ดีมาก
3. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม	4.50	0.54	ดี
4. รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม	4.50	0.54	ดี
5. สามารถอธิบายสื่อสารให้เพื่อนในกลุ่มเข้าใจได้ชัดเจน	4.38	0.52	ดี
รวม	4.50	0.53	ดี
ด้านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม			
1. มีการประชุมวางแผนการทำงาน	4.38	0.52	ดี
2. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานตามแผน	4.88	0.35	ดีมาก
3. งานที่รับผิดชอบสำเร็จตามเป้าหมายและตามเวลาที่กำหนด	4.75	0.46	ดีมาก
4. มีการหลอมรวมความคิดเป็นแนวทางเดียวกัน	4.38	0.52	ดี
5. มีการสรุปประเมินงานร่วมกันหลังจากที่ทำงานสำเร็จ	4.50	0.54	ดี
รวม	4.58	0.48	ดีมาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD.	ความหมาย
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่ม			
1. มีการร่วมแสดงร่วมความคิดเห็นภายในกลุ่ม	4.75	0.46	ดีมาก
2. มีการทำงานและไม่ทำเสียงดังรบกวนผู้อื่น	4.50	0.54	ดี
3. มีมารยาทในการฟังและพูด	4.50	0.54	ดี
4. มีการยอมรับและเคารพความคิดเห็นของสมาชิกผู้ร่วมงาน	4.63	0.52	ดีมาก
5. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน	4.63	0.52	ดีมาก
รวม	4.60	0.51	ดีมาก
โดยภาพรวม	4.52	0.51	ดีมาก

กิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ที่มีผลต่อคะแนนพัฒนาการกลุ่ม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เป็นการมุ่งพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการค้า นวนภายีได้บุคคลธรรมดาและสามารถปฏิบัติได้จริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม โดยมีสมาชิกกลุ่มละ 4 - 5 คน รวมทั้งแบ่งกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่มโดยคละตามความสามารถทางการเรียน เก่ง : ปานกลาง: อ่อน (1: 2: 1) เพื่อดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันตามแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การค้านวนภายีได้บุคคลธรรมดา” ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนทุกคนภายในกลุ่มมีส่วนร่วมในการเล่นเกมนจากบัตรคำ เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน เรื่อง “เงินได้พึงประเมิน 8 ประเภท” มีตัวแทนของสมาชิกจากแต่ละกลุ่มทำหน้าที่ดำเนินการอธิบายหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับลักษณะเงินได้ แต่ละประเภทพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ โดยมีครูผู้สอนและนักเรียนร่วมทำการสรุปสาระสำคัญ

จากการการศึกษา พบว่า นักเรียนทั้ง 8 กลุ่มได้รับคะแนนจากการร่วมปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน จำแนกได้ดังนี้คือ มีนักเรียนจำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 5 กลุ่มที่ 6 กลุ่มที่ 7 และกลุ่มที่ 8 ได้รับคะแนนร้อยละ 60 ส่วนที่เหลือคือนักเรียน กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 ได้คะแนน ร้อยละ 70 สรุปว่าการจัดกิจกรรมเรียนรู้ครั้งนี้ ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนักเรียนทุกกลุ่มได้รับคะแนนผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 60

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

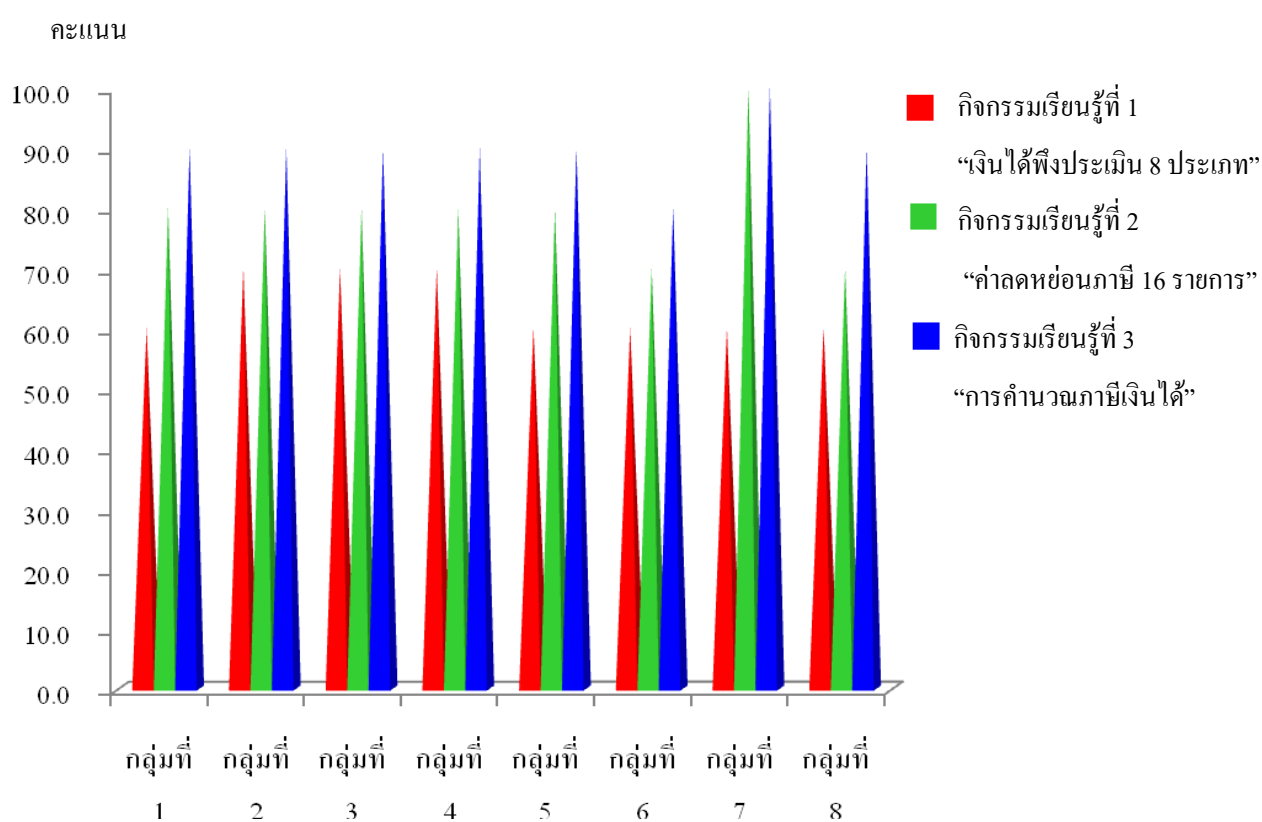
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เป็นการจัดการเรียนการสอน เรื่อง “ค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ” คือ ให้นักเรียนทุกคนภายในกลุ่มมีส่วนร่วมทำกิจกรรมจากโจทย์ที่ปรากฏในแผ่นป้ายลอนลูกฟูก โดย นักศึกษาแต่ละกลุ่มทำการวิเคราะห์และพิจารณาร่วมกันว่า โจทย์กำหนดอะไรบ้าง บัตรคำที่ได้รับมี ข้อความว่าอย่างไร จากนั้นทำการประชุมระดมสมอง เพื่อปรึกษาหารือพร้อมทั้งนำบัตรคำ ที่มี ข้อความ สอดคล้องเกี่ยวกับ “ค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ” ติดลงในแผ่นป้ายลอน ลูกฟูก โดยแต่ละกลุ่มทำ หน้าที่เป็นคำเนิการนำเสนออภิปรายความรู้ หน้าชั้นเรียน เกี่ยวกับลักษณะเงินได้ แต่ละประเภท พร้อม ทั้งยกตัวอย่างประกอบ ทั้งนี้ตัวแทนสมาชิกกลุ่มที่มีสิทธิ์นำเสนออภิปรายกิจกรรมชุดที่ 2 จะต้องไม่ช้ำ กับสมาชิกคนเดิมที่เคยนำเสนอกิจกรรมชุดที่ 1 โดยมีครูผู้สอนและนักเรียนร่วมทำการสรุปสาระสำคัญ

จากการการศึกษา ยืนยันว่า นักเรียนทั้ง 8 กลุ่ม ได้รับคะแนนจากการร่วมปฏิบัติกิจกรรมเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จำแนกได้ดังนี้ คือ นักเรียน กลุ่มที่ 7 ได้คะแนนถึงร้อยละ 100 ขณะที่นักเรียน กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ 4 และ กลุ่มที่ 5 ได้คะแนนร้อยละ 80 ส่วนนักเรียน กลุ่มที่ 6 และกลุ่มที่ 8 ได้คะแนน ร้อยละ 70 สรุปว่าการจัดกิจกรรมเรียนรู้ครั้งนี้ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน โดยนักเรียนทุกกลุ่มมีคะแนนผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 60

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เป็นการจัดการเรียนการสอน เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา” คือ ให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมจากใบงาน คือ หลังจากได้รับ โจทย์เรื่อง การคำนวณภาษีเงินได้ ให้สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนร่วมประชุมระดมสมอง เพื่อศึกษาทำความเข้าใจ คำถามจากโจทย์ให้เป็นทิศทางเดียวกัน วางแผนการทำงานและคิดคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทำการสรุปความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอและเฉลย คำตอบร่วมกัน โดยมีครูและนักเรียนร่วมทำการสรุปสาระสำคัญ จากการการศึกษา ซึ่งให้เห็นว่า นักเรียนทั้ง 8 กลุ่ม ได้รับคะแนนจากการร่วมปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน จำแนกได้ดังนี้ คือ มีนักเรียนกลุ่มที่ 7 ได้คะแนนถึง ร้อยละ 100 ขณะที่นักเรียน กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ 4 กลุ่มที่ 5 และ กลุ่มที่ 8 ได้คะแนนร้อยละ 90 ส่วนนักเรียน กลุ่มที่ 6 ได้คะแนน ร้อยละ 80 สรุปว่าการ จัดกิจกรรมเรียน ู้ครั้งนี้ ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน โดยนักเรียนทุกกลุ่มมีคะแนนผ่าน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 60

สรุปว่าการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ช่วยทำให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคลธรรมดา ” โดยนักเรียนทุกกลุ่มมีความ กระตือรือร้น มีความสนุกสนานในการเรียนรู้ มีการปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือกัน มีความสามัคคีภายใน กลุ่ม มีความรับผิดชอบและตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเด็กเรียนเก่งช่วยเหลือเด็กเรียนอ่อน เด็กเรียนปานกลางได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ต่างๆ กับเพื่อน จึงส่งผลทำให้นักเรียน ทั้ง 8 กลุ่ม มีคะแนนกลุ่มที่พัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพที่ 2 คะแนนการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

จากตารางที่ 9 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ” โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.30$) ประเด็นที่นักเรียนมีความพึงพอใจสูงเป็นลำดับแรกคือ ทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน /มีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับดีมาก

($\bar{X} = 4.49$) รองลงมา ได้แก่ ความรู้/เข้าใจเนื้อหา จากการทำกิจกรรมที่ 2 เรื่องค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ อยู่ใน ระดับดี ($\bar{X} = 4.38$) และได้ฝึกทักษะวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.33$) นอกจากนี้ นักเรียนมีข้อเสนอแนะคือ ควรทำกิจกรรมเรียนรู้เป็นกลุ่มในหน่วยเรียนอื่นเพราะมีความเข้าใจง่ายขึ้น

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD

เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา”

รายการ	ดีมาก	ดี	ปาน กลาง	น้อย	น้อย มาก	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD.
1. ความรู้ /เข้าใจเนื้อหา จากการทำกิจกรรม (ชุดที่ 1) เรื่องประเภทเงินได้ 8 ประเภท	29.27	51.22	19.51	0.00	0.00	4.10	0.71
2. ความรู้ /เข้าใจเนื้อหา จากการทำกิจกรรม (ชุดที่ 2) เรื่องค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ	41.46	56.10	2.44	0.00	0.00	4.38	0.54
3. ความรู้/เข้าใจเนื้อหา จากการทำกิจกรรม(ชุดที่ 3) เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	39.02	46.34	14.63	0.00	0.00	4.26	0.71
4. ความเหมาะสมของสื่อการสอน เช่น เกม ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด เอกสาร ประกอบการสอน Power Point	34.15	63.41	2.44	0.00	0.00	4.31	0.52
5. ทำให้เข้าใจบทบาทหน้าที่รับผิดชอบผู้นำ / ผู้ตามที่ดี ทำให้มีความสามัคคีในการทำงานเป็น หมู่คณะ	31.71	65.85	2.44	0.00	0.00	4.32	0.52
6. ทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน /มีความ เอื้อเฟื้อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	56.10	41.46	2.44	0.00	0.00	4.49	0.60
7. ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดง ความคิดอย่างมีเหตุผล	29.27	65.85	4.88	0.00	0.00	4.26	0.54
8. ได้ฝึกทักษะวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ	34.15	63.41	2.44	0.00	0.00	4.33	0.53
9. ได้ฝึกการเป็นผู้มีวินัยและทำงานให้แล้วเสร็จ ตามระยะเวลาที่กำหนด	34.15	60.98	4.88	0.00	0.00	4.31	0.56
10. ได้มีทักษะในการคิดคำนวณภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาเพิ่มขึ้น	36.59	51.22	12.20	0.00	0.00	4.23	0.66
รวม	36.59	56.58	6.83	0.00	0.00	4.30	0.59

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรื่องการคำนวณภาษี สำหรับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 39 คน ระดับ ปวช. สาขาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 สรุปผลได้ดังนี้

1. การจัดทำแผนจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้ ” มีประสิทธิภาพ 80.90/87.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ดัชนี ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้สอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้นมีค่าเท่ากับ 0.68 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 68
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ($p < 0.01$)
4. การจัดการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้เทคนิค STAD ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมทำงานกลุ่ม เพิ่มขึ้นระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.52
5. นักเรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวม ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ เทคนิค STAD เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษี เงินได้บุคคลธรรมดา “เรื่องการคำนวณภาษี ” โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วย เทคนิค STAD ประสบผลสำเร็จอย่างดียิ่งตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเพิ่มขึ้น มีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มในเชิงบวกเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพื่อนในห้องเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเรื่อง “การคำนวณ ภาษีเงินได้” โดยนำกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD พบว่า ประสิทธิภาพ E_1/E_2

เท่ากับ 80.90/87.45 หมายความว่า มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้เฉลี่ยร้อยละ 80.90 ส่วนประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนของผู้เรียน เฉลี่ยร้อยละ 87.45 โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับร้อยละ 68 สรุปว่า การจัดทำแผนจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้” สามารถผ่านตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 68

การแผนจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้” มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านกระบวนการและประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ รวมทั้งมีดัชนีประสิทธิผลที่ผ่านตามเกณฑ์กำหนด อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดทำแผนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ 1) วิเคราะห์หลักสูตร เช่น คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาสาระการเรียนรู้ 2) วิเคราะห์ผู้เรียน โดยจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ตามความรู้ ความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนเก่งได้ช่วยเหลือผู้ที่ยังเรียน ปานกลางและอ่อน ทำให้บรรยากาศการเรียนมีความน่าสนใจไม่เคร่งเครียด ส่วนผู้เรียนอ่อนได้รู้จักพัฒนาตนเองและมีความรับผิดชอบในการเรียนและตั้งใจเรียนมากขึ้น 3) มีการกำหนดเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 4) มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน เช่น การบรรยาย การประชุมระดมสมอง การเล่นเกม การอภิปราย ซึ่ง ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเข้าใจในการทำกิจกรรม รวมทั้งได้พัฒนากระบวนการคิด การฝึกปฏิบัติจริง และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 5) มีการกำหนดสื่อเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตามความสามารถของผู้เรียน และให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกจัดหาและทำสื่อ 6) มีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รวมทั้งวัดผลจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง เช่น การทำแบบทดสอบรายบุคคล การทำใบงาน ทำแบบฝึกหัดเป็นรายกลุ่ม 7) มีการเน้นคุณธรรมจริยธรรม 8) เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความรู้ด้านทักษะและเจตคติ เช่น กระบวนการทำงานกลุ่ม

2. ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษากฎหมาย อธิรัตน์ชัย (2551) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีห้างหุ้นส่วน (2201-2102) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ที่เรียนโดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้

ด้วยตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อน การทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสรี ฤนนอก (2542) พบว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนโดยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนที่เรียน โดยการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้มีเจตคติสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนโดยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยจัดแบ่งผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยเล็ก ๆ 8 กลุ่ม ในแต่ละกลุ่มมีสมาชิกประมาณ 4 - 5 คน ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนเก่งได้ช่วยเหลือผู้เรียนอ่อนกว่า มีการแบ่งหน้าที่ตามบทบาทรับผิดชอบ เช่น ประธาน เลขาค และสมาชิกกลุ่ม เพื่อกำหนดกฎกติกาการทำงานภายในกลุ่ม เช่น การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนภายในกลุ่ม การสรุปผลให้ยึดมติของสมาชิกส่วนใหญ่ อีกทั้งให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนสมาชิกภายในกลุ่ม โดยมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากคะแนนรายบุคคลและคะแนนรายกลุ่ม เช่น คะแนนจากกิจกรรมเล่นเกม ใบงาน การนำเสนออภิปราย เพื่อรวมเฉลี่ยเป็นฐานคะแนนความก้าวหน้าของกลุ่ม เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นภายในกลุ่มร่วมกัน ดังนี้จึงทำให้นักเรียนมีการช่วยเหลือพึ่งพากันภายในกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อต้องการให้กลุ่มสามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จหรือการได้รับรางวัลเมื่อกลุ่มทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น การได้รับแต้มคะแนนเพิ่ม การยกย่องชมเชย โดยติดประกาศบนบอร์ดหน้าชั้นเรียน ประกาศชมเชยหน้าเสาธง ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้รับใบประกาศเกียรติคุณ เมื่อเห็นเพื่อนประสบความสำเร็จจะเกิดความพยายามมากขึ้น จึงต้องร่วมมือกันทำงานในกลุ่มให้มากกว่าเดิม ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เป็นการก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มนักเรียนที่ทำงานร่วมกันอย่างมีมิตรภาพ ทำให้มีความสามัคคีและบรรยากาศการเรียนที่สนุกสนาน มีการวางแผนและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีเหตุผล ที่สำคัญมากกว่านั้น คือ การชี้แจงวัตถุประสงค์ การเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีเข้าใจอย่างชัดเจนและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดีและทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การทบทวนความรู้เดิม เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการ

เรียนรู้ในหัวข้อเรื่องใหม่ อีกทั้งยังกำหนดเนื้อหาให้มีควมเชื่อมโยงจากความรู้เดิม ทำให้ผู้เรียนไม่สับสนเบื้องต้น

3. จากการศึกษา พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมทำงานกลุ่มเพิ่มขึ้นระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.52 ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ทำให้นักเรียนที่ได้รับมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มดีมาก ตรงกับการศึกษาของชัยวัฒน์ อนันตสิทธิสกุล และ ปิรุพล รัตนจินดา (2547) ที่พบว่า การสอนโดยใช้เทคนิค STAD กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากกว่าวิธีการบรรยาย

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนแผนการเรียนการสอนในรายวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้” จำนวน 3 แผน ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมเรียนรู้ที่ 1 “ประเภทของเงินได้ 8 ประเภท” กิจกรรมเรียนรู้ที่ 2 “ค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ” กิจกรรมเรียนรู้ที่ 3 “การคำนวณภาษีเงินได้” ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน เช่น การบรรยาย การประชุมระดมสมอง การเล่นเกม การอภิปราย ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนภายในกลุ่มมีการร่วมมือและช่วยเหลือในปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยมีการเริ่ม วางแผนก่อนการทำงาน มีการปรึกษาหารือกันภายในกลุ่ม มีการวิเคราะห์โจทย์ มีการแสดงความคิดเห็นของแต่ละคน ภายในกลุ่ม นักเรียนที่เรียนเก่งจะคอยช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างดี หัวหน้ากลุ่มจะเป็นผู้นำและกระตุ้นซักถามเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม เพื่อ ตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกในกลุ่ม ถ้ามีสมาชิกภายในกลุ่มไม่เข้าใจ หัวหน้ากลุ่มจะให้คำแนะนำและช่วยชี้แนะ ทำให้นักเรียนทุกคนในแต่ละกลุ่มมีความสุขกับการทำกิจกรรม เพื่อค้นหาความรู้และค้นหาคำตอบร่วมกัน ซึ่งส่งผลทำให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ มี พฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่พัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญมากกว่านั้นยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมที่ทำให้มีสัมพันธที่ดีระหว่างผู้เรียนและกลุ่มเพื่อน

4. ผลการประเมินความพึงพอใจ ของผู้เรียนที่มีต่อแผนจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้ พบว่าคะแนนความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับดี 4.30 ที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นอยากที่

จะเรียนรู้ มีความมุ่งมั่นในการทำใบงาน การเล่นเกม เพื่อที่จะนำพาคะแนนของกลุ่ม ไป สู่เป้าหมายที่ บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนควรทำศึกษากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ให้เข้าใจ รวมทั้งให้เวลาแก่ผู้เรียนเพื่อสร้างความคุ้นเคยในการทำกิจกรรมการเรียนรู้
2. ก่อนดำเนินการสอนครูควรชี้แจงวัตถุประสงค์และ วิธีดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ให้นักเรียนเข้าใจอย่างถ่องแท้ และการทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้งห้ามมิให้นักเรียนช่วยเหลือกันทำแบบทดสอบ รวมทั้งไม่ควรแจ้งคะแนนความก้าวหน้าให้นักเรียนทราบทันที เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สมาชิก ทุกคนภายในกลุ่มเกิดความกระตือรือร้นและร่วมมือกัน
3. การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD การใช้เทคนิค STAD ในการสอนซ่อมเสริมนักเรียนกลุ่มอ่อนเนื่องจากบรรยากาศห้องเรียนที่นักเรียนมีความสุขสนุกสนานไม่เครียด ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และการให้เนื้อหานักเรียนทีละน้อย นักเรียนรับรู้ได้ดีกว่า การให้เนื้อหาทีละมาก ๆ และการกระตุ้น การเสริมแรงบ่อย ๆ ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หัวข้อเรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” เพื่อให้นักเรียนสามารถจำแนกประเภทเงินได้ทั้ง 8 ประเภท ค่าลดหย่อน 16 รายการ ซึ่งส่งผลให้คำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างถูกต้อง

บรรณานุกรม

- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. ประเทศไทย.
- เฉลิมพล ตันสกุล. 2541. พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข. กรุงเทพฯ : เจริญการพิมพ์.
- ชนาธิป พรกุล. 2541. ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแคสต์ต่อความสามารถในการเขียน
แผนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของนักศึกษาครู. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ขอบ ลีซอ. 2533. การเรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดและแก้ปัญหา. วารสารประชากรศึกษา.
17 : 54 – 65
- ชัยวัฒน์ อนันตสิทธิ์สกุล และ ปิณฑล รัตนจินดา. 2547. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการสอน
และความพึงพอใจของนักศึกษาระหว่างการสอนด้วยเทคนิค Student Team Achievement
Division (STAD) และการบรรยาย. รายงานวิจัยภาควิชาเภสัชกรรม กลุ่มงานสอน
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. 2544. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย.
- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และ วัชรินทร์ เสถียรยานนท์. 2545. ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนจัดการ
เรียนรู้ของครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- ทิสนา แวมมณี. 2545. ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีระพัฒน์ ฤทธิทอง. 2543. รูปแบบการจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : เพ็ญฟ้า
การพิมพ์.
- นลินี ทีหอกำ. 2545. ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โจทย์
ปัญหาและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด . 2541. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวิริยาสัน.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวิริยาสัน.

- ประเวศ วะสี. 2541. ปฏิรูปการศึกษายกเครื่องทางปัญญา : ทางรอดจากความหายนะ. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์.
- พจนาศ ขุมพลอย. 2543. การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางด้วย
ราย การโทรทัศน์เพื่อการสอน. ปรินญาณิพนธ์ คุรุศาสตร์ มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ: ประสานงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ
ประสานมิตร.
- พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์. 2544. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแนวคิดวิธีและเทคนิคการ
สอน 1. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- ภิญญาดา อธิรัตนชัย. 2551. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.arpt.moe.go.th/research/reserch4.htm> [วันที่สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2552]
- รุ่ง แก้วแดง. 2543. ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มติชน.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ โสภประยูร. 2541. การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการสอนและสื่อการสอนคณิตศาสตร์ระดับ
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. 2536. หัวหน้างานยุคใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมนิติ
- วีระ พลอยครบุรี. (2542). แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ :
สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ สกศ. สหประชาพานิชย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2543. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : [http://
www.nesdb.go.th](http://www.nesdb.go.th) [วันที่สืบค้น 30 ตุลาคม 2552]

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2540. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสแควร์.

สิทธิโชค วรรณสันติกุล. 2530. การพัฒนาทีม. กรุงเทพฯ : อักษราพัฒนา.

สุวิทย์ หิรัณยกาญจน์. 2540. พจนานุกรมนักเรียน. ไอ.คิว. บิ๊กเซ็นเตอร์ จำกัด. 744 น.

สุวิวัฒน์ สีลาโครต. 2550. โครงการวิจัยแผ่นดินไหว เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดย
วิธีใช้ชุดสอนซ่อม. ร้อยเอ็ด : วิทยาลัยการอาชีพโพนทอง.

เสรี ถุนนอก. 2542. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเมือง การปกครองกลุ่มสร้าง
เสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนแบบกลุ่ม
ร่วมมือกันเรียนรู้และการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการประถมศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Arends, Richard I. 1994. Learning to Teach (3rd ed.), New York : Mezraw – Hill, Inc.

Johnson, D.W. and Johnson, R.T. 1991. Learning Together Alone. New Jersey Jersey :
Prentice Hall.

Kagan, S. 1994. Cooperative Learning. San Juan Capistrano : Resources for Teach.

Slavin, Robert E. 1995. Cooperative Learning : Theory, Research and Practice. New Jersey :
Prentice – Hall.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทิพนวรรณ มานนท์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีสมร ชูด้วง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
3. ดร. วิรัตน์ อัมพันธุ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ภาคผนวก ข
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม (วิชาภาษาอังกฤษได้บุคคลธรรมดา) รหัสวิชา 2201-2111

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. กลุ่มที่.....เวลา.....

ระดับ สาขา วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง

รายการพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
ด้านบทบาทการเป็นผู้นำ					
1. ปฏิบัติหน้าที่ผู้นำ ด้วยความรับผิดชอบ					
2. ดูแลสมาชิกภายในกลุ่มให้ทำงานอย่างทั่วถึงทุกคน					
3. แบ่งงานให้สมาชิกทุกคนทำงาน					
4. รับฟังความคิดของสมาชิกในกลุ่มทุกคนเท่าเทียมกัน					
5. สรุปได้ถูกต้องตรงประเด็นและทบทวนรอบคอบถี่ถ้วน					
ด้านบทบาทการเป็นสมาชิกกลุ่ม					
1. กระตือรือร้นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
2. สนใจ/ตั้งใจฟังระหว่างที่มีการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม					
3. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม					
4. รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม					
5. สามารถอธิบายสื่อสารให้เพื่อนในกลุ่มเข้าใจได้ชัดเจน					
ด้านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม					
1. มีการประชุมวางแผนการทำงาน					
2. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานตามแผน					
3. งานที่รับผิดชอบสำเร็จตามเป้าหมายและตามเวลาที่กำหนด					
4. มีการหลอมรวมความคิดเป็นแนวทางเดียวกัน					
5. มีการสรุปประเมินงานร่วมกันหลังจากที่ทำงานสำเร็จ					
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่ม					
1. มีการร่วมแสดงร่วมความคิดเห็นภายในกลุ่ม					
2. มีการทำงานและไม่ทำเสียงดังรบกวนผู้อื่น					
3. มีมารยาทในการฟังและพูด					
4. มีการยอมรับและเคารพความคิดเห็นของสมาชิกผู้ร่วมงาน					
5. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน					

ภาคผนวก ก
แบบประเมินการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจ

ชื่อ-นามสกุล.....

แบบสอบถามงานวิจัยเรื่อง**การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา****คำชี้แจง**

แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการจัดการเรียนการสอน ของสาขา ภาควิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ดังนั้นจึงขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อคณะผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือ ซึ่งจะมีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนการสอน ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. อายุ.....ปี

2. เพศ 1. ชาย 2. หญิง**ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้” (ระยะเวลา 3 สัปดาห์)**

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การแสดงความคิดเห็นและร่วมวางแผนเพื่อดำเนินกิจกรรมภายในชั้นเรียน					
2. การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน					
3. การได้รับประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนภายในชั้นเรียน					
4. การวิเคราะห์และประเมินผลในการนำเสนอ/การอภิปรายของกลุ่มต่าง ๆ ภายในชั้นเรียน					

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง “การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา”

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความรู้/เข้าใจเนื้อหา จากการทำกิจกรรม (ชุดที่ 1) เรื่องประเภทเงินได้ 8 ประเภท					
2. ความรู้/เข้าใจเนื้อหา จากการทำกิจกรรม (ชุดที่ 2) เรื่องค่าลดหย่อนภาษี 16 รายการ					
3. ความรู้/เข้าใจเนื้อหา จากการทำกิจกรรม (ชุดที่ 3) เรื่องการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา					
4. ความเหมาะสมของสื่อการสอน เช่น เกม ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด เอกสารประกอบการสอน Power Point					
5. ทำให้เข้าใจบทบาทหน้าที่รับผิดชอบผู้นำ / ผู้ตามที่ดี ทำให้มีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะ					
6. ทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน / มีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
7. ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล					
8. ได้ฝึกทักษะวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ					
9. ได้ฝึกการเป็นผู้มีวินัยและทำงานให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด					
10. ได้มีทักษะในการคิดคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้น					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

ภาคผนวก ง
การทดสอบประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้
ในกลุ่มทดลองภาคสนาม 30 คน

1. ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ
2. ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์
3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้

ตารางผนวกที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษี” ได้บุคคลธรรมดา ”
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD (กลุ่มทดลอง
ภาคสนาม 30 คน)

กลุ่มที่	คะแนนเต็ม			คะแนนที่ได้ (N = 30)		
	แบบทดสอบ ย่อย	พฤติกรรม กลุ่ม	คะแนน รวม	แบบทดสอบ ย่อย	พฤติกรรม กลุ่ม	คะแนน รวม
1	60	20	80	210	94	304
2	60	20	80	260	94	354
3	60	20	80	92	38	130
4	60	20	80	104	38	142
5	60	20	80	86	38	124
6	60	20	80	225	90	315
7	60	20	80	210	100	310
8	60	20	80	180	75	255
รวม	60	20	80	1,367	566	1,933
ค่าเฉลี่ย (\bar{X})				45.57	19.00	64.57
S.D.				3.86	0.59	3.75
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย				75.95	95.00	80.71
ค่าเฉลี่ย			เท่ากับ	45.57		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน			เท่ากับ	3.75		
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย			เท่ากับ	80.71		
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_p) เท่ากับ 80.71						

ตารางผนวกที่ 2 ประสิทธิภาพ ด้านผลลัพธ์ ของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคลธรรมดา” โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD (กลุ่มทดลองภาคสนาม 30 คน)

คะแนนที่นักเรียนสอบได้ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน	คะแนนหลังเรียน	
	จำนวนนักเรียนที่ได้คะแนน (คน)	คะแนนรวม
12	1	12
14	2	28
15	9	135
16	6	96
17	5	85
18	4	72
19	3	57
รวม	30	485
ค่าเฉลี่ย	เท่ากับ	16.17
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เท่ากับ	1.67
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	เท่ากับ	80.85
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂)	เท่ากับ	80.85

ตารางผนวกที่ 3 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง “การคำนวณภาษีได้บุคคลธรรมดา” โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD (กลุ่มทดลองภาคสนาม 30 คน)

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน		ดัชนีประสิทธิผล (E.I)
		ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
30	20	250	485	0.67

ภาคผนวก จ

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล นางพิชชา เรือนบุรี

ตำแหน่งปัจจุบัน ครู คศ. 2

สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง

โทรศัพท์ 054-217101 ต่อ 1213 โทรสาร 054-223058

สถานที่สะดวกในการติดต่อ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง 272 ถนนพหลโยธิน ตำบลหัวเวียง อำเภอเมือง

จังหวัดลำปาง 52000

โทรศัพท์ 054-217101 ต่อ 1213 โทรสาร 054-223058

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2509-2515 ประกาศนียบัตรประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนเทศบาล 3 จังหวัดลำปาง
- พ.ศ. 2516-2518 ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมราษฎร์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง
- พ.ศ. 2519-2521 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง
- พ.ศ. 2530-2532 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โรงเรียนพนัชการลานนาและเทคโนโลยี
จังหวัดแพร่
- พ.ศ. 2535-2537 ศิลปศาสตรบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) วิทยาลัยครูลำปาง
- พ.ศ. 2544 โครงการอบรมครูวิชาชีพ สถาบันราชภัฏลำปาง

ประสบการณ์ทำงาน

- พ.ศ. 2522 – พ.ศ. 2534 เจ้าหน้าที่ธุรการการเงิน
- พ.ศ. 2534 – พ.ศ. 2539 เจ้าหน้าที่พนักงานการเงินและบัญชี
- พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2542 ครู 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง
- พ.ศ. 2545 – พ.ศ. 2546 อาจารย์ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง
- พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2548 อาจารย์ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง
- พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2552 ครูชำนาญการ

ประสบการณ์ประชุม/สัมมนาทางวิชาการ

- พ.ศ. 2549 เข้าร่วมอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ กบข.
- พ.ศ. 2550 เข้าร่วมอบรมระบบการลงบัญชีด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป Express
- พ.ศ. 2551 เข้าร่วมอบรมเกี่ยวบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

